

Съдържание

1	Въведение.....	4
1.1	Обхват и фокус	5
1.2	Национални приоритети в развитието на социалните услуги	7
1.3	Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги.....	7
1.4	Стратегически документи	8
2	Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Раднево	9
2.1	Тенденции в развитието на община	9
2.1.1	Обща характеристика на общината	9
2.1.2	Население – демографска характеристика	9
2.1.3	Икономическо развитие на община Раднево.....	10
2.1.4	Здравеопазване	11
2.1.5	Образование.....	11
2.1.6	Жилищни условия	12
2.1.7	Идентифицирани рискови групи и потребности.....	12
2.2	Идентифицирани рискови групи и потребности.....	13
2.3	Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения.....	16
3	Приоритети и цели на Общинската стратегия	17
3.1	Визия, ценности и принципи.....	17
3.2	Приоритети в развитието на социалните услуги.....	19
3.3	Функционални направления.....	20
3.4	Основни целеви групи – потребители на услугите.....	21
4	Интервенция – социални услуги и мерки в община Раднево	22
4.1	Дейности по приоритетно направление 1:.....	23
4.2	Дейности по Приоритетно направление 2:	40
4.3	Дейности по Приоритетно направление 3:	47
4.4	Преки резултати и индикатори за изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево.....	52
4.5	Обобщена таблица за планираните услуги в община Раднево	54
4.6	Оперативен план с времеви график за изпълнение на Общинската стратегия 2011 - 2016 59	
5	Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия	61
5.1	Управление на изпълнението на Стратегията, оперативно планиране, отчетност.....	61
5.2	Доставчици на социални услуги	63
5.3	Взаимодействие с областните и държавни структури.....	63
5.4	Партньорство и сътрудничество с други общини, работа в мрежа.....	65
5.5	Участие на общината в мониторинга и оценката.....	66
	Създаване на комисия за мониторинг и оценка	67
6	Ресурси	67
6.1	Финансова рамка и източници на финансиране на социалните услуги в община Раднево 67	
6.2	Други необходими ресурси – инфраструктура, сгради и материално техническа база... 71	
6.3	Човешки ресурси - изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията.....	72
6.3.1	Управленски персонал.....	72

6.3.2	Брой и структура на необходимия персонал на социалните услуги	72
6.3.3	План за необходимите обучения и квалификационни курсове	73
7	Етапи в изпълнението на стратегията	75
8	Комуникационна политика	76

Община Раднево, област Стара Загора

Общинска стратегия и план за действие за развитие на социалните услуги (2011 – 2016)

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево (2011-2016) е утвърдена от Общински съвет с Решение № 941 взето на 28.04.2011 година и е съгласувана с дирекция "Социално подпомагане" и с обществения съвет по чл. 35 от Закона за социално подпомагане

1 Въведение

Промените в Закона за социалното подпомагане и Правилника за неговото прилагане регламентираха разработването на стратегии за развитие на социалните услуги на областно и на общинско ниво, въз основа на задълбочени анализи на потребностите от социални услуги във всяка община на територията на съответната област.

В процеса на планиране се включиха представители на всички заинтересовани страни от област Стара Загора, обединени в работни групи, чиито членове участваха на доброволен принцип, мотивирани от убеждението за необходимостта от адекватна работеща областна стратегия за развитие на социалните услуги, която да създаде необходимата институционална рамка за разработване на общински стратегии и политики в сферата на социалните услуги. Процесът на планиране бе организиран и координиран от Областна администрация Стара Загора.

Със заповед № 740 от 26.05. на Кмета на община Раднево е сформирана общинска работна група за реализиране на цялостния процес за изготвяне на Областна стратегия за развитие на социалните услуги и Общинска стратегия за развитие на социалните услуги.

Планирането на социалните услуги на областно ниво се реализира въз основа на изготвяне на задълбочен анализ на потребностите от социални услуги в общините. Анализът на потребностите от социални услуги в община Раднево е изготвен след събиране и оценка на всички данни, характеризиращи социалния профил на общината: обща характеристика на общината, икономическо развитие, анализ на групите в риск, оценка на предоставяните социални услуги, оценка на наличните ресурси за предоставяне на социални услуги и идентифицирането на потребностите от разкриването на нови. Анализът е разработен от сформиранията в общината работна група, в която са включени представители на общинска администрация, Общински съвет, Дирекция „Социално подпомагане”, Обществен съвет за социално подпомагане. Обсъден е от всички заинтересовани страни на местно ниво.

С Решение № 733 от 29.07.2010 г. на Общински съвет- Раднево е приет Анализ на ситуацията и оценка на потребностите в общината.

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево (2011 – 2016 г.) е разработена като секторна политика в община Раднево и се предлага за обсъждане и

одобрение в Общински съвет - Раднево. Тя е създадена в процес на партньорство между заинтересованите страни в община Раднево – общинска администрация, дирекция „Социално подпомагане“, дирекция „Бюро по труда“, инспектор ДПС при РУ на МВР, директор на училище, психолог от училище, доставчици на услуги, представители на Обществения съвет, представители на неправителствени организации, управител на лечебно заведение, социален работник от Държавна психиатрична болница”Д-р Г.Кисъв”, представители на целевите общности и рисковите групи.

С промените в Закона за социално подпомагане и в Правилника за неговото прилагане се създаде законовата рамка за разработването и изпълнението на областни и общински стратегии за развитие на социални услуги, като инструмент за по-тясна връзка между равния достъп, качеството и финансовата устойчивост на социалните услуги и обвързване на развитието им с адекватни финансови ресурси. Това е предпоставка за преодоляване на дисбалансът в развитието на услугите и ще се осигури равен достъп до качествени социални услуги на хората от рисковите групи.

1.1 Обхват и фокус

Стратегията задава общинската рамка и параметрите на социалните услуги на територията на общината. В географско отношение обхватът на стратегията покрива всички населени места на община Раднево, като се обръща специално внимание на селата, отдалечени от общинският център. Планираните услуги и мерки за социално включване ще се изпълняват през следващите пет години (2011 – 2016 г.). За да се гарантира изграждането на една по-ефективна и ефикасна система и приемственост за предоставяне на социални услуги са застъпени социални услуги и мерки, съществуващите ресурси на секторите образование, здравеопазване и политика за включване на пазара на труда, които ще се реализират до 2016 година.

Общинската стратегия за социалните услуги обхваща мерки и услуги, които са необходими за осъществяване на ефективна политика за подкрепа на индивидите и групите в риск в общината, в съответствие с техните реални потребности и съвременни стандарти.

Настоящата стратегия има структура, подобна на областната стратегия, обхваща 5-годишен период и детайлизира приоритетните направления, цели, мерки и дейности на областната стратегия, по отношение развитието на социалните услуги в община Раднево.

За изпълнение на стратегията, по предложение на кмета на общината, общинският съвет ежегодно до 30 април приема годишен план за развитие на социалните услуги. Областната и общинска стратегия за развитие на социалните услуги, както и годишния план за изпълнение са взаимосвързани стратегически документи на областно и общинско ниво имащи пряко отношение към реалното преодоляване на съществуващия дисбаланс в предлагането на социални услуги, осигуряване равен достъп до качествени социални услуги на хората от всички идентифицирани рискови групи и поставяне началото на процеса на дългосрочно стратегическо планиране на социалните услуги на общинско и областно ниво с участието на заинтересованите страни.

Процесът на планиране стъпва на анализ на нуждите на рисковите групи и ресурсите на общината, извършен през периода май – юли 2010 г. с участието на териториална работна група. Приоритетите на общинската стратегия са приети на координационни срещи с всички заинтересовани страни, а компонентите са разработени от териториалната работна група.

В процеса на планиране се включиха представители на всички заинтересовани страни от общината, обединени в работна група. Всички участваха на доброволен принцип, мотивирани от убеждението за необходимостта от адекватна работеща общинска стратегия за развитие на

социалните услуги, която да допринесе за решаване на социалните проблеми и рискове сред населението в община Раднево.

Стратегията обхваща:

- Развитието и усъвършенстването на съществуващите социални услуги през следващите 5 години (2011 – 2016);
- Разкриването на нови социални услуги съобразно изведените приоритетни целеви групи;
- Иницирирането на междусекторни „смесени” иновативни услуги и програми;
- Успоредното развитие на политики и мерки за социално включване в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда и други), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Времеви обхват. Периода на действие на стратегията е пет години- от 2011 до 2016 г. Съобразно нормативната база за всяка година от изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще се разработва годишен план за развитие на социалните услуги, които до м. април на съответната година се приема от Общински съвет. Годишният план за развитие на социалните услуги за 2011 г. е неразделна част от настоящата стратегия.

Териториален обхват. В географско отношение обхватът на стратегията съвпада с територията на община Раднево. Стратегията задава както общинската рамка, така и основните параметри на социалните услуги. Акцентира се върху социалните проблеми в отдалечени от общинския център населени места, като се планират услуги и механизми за разрешаването им съобразно налични и прогнозни ресурси.

При разработването на стратегията са следвани следните **принципи и подходи на планиране**:

- Дефиниране на нуждите от клиента и планиране на услугите в съответствие с идентифицираните потребности;
- Партньорство и планиране с участие, което осигурява приноса и взаимодействието между всички заинтересовани страни – местни, регионални и държавни институции, ведомства и организации;
- Изпълнимост и приложимост на планираните социални услуги и мерки;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки;
- Финансова и социална ефективност;
- Равни възможности за достъп;

Видове услуги и обхват на рисковите групи. Общинското планиране има за цел да очертае насоките за създаване на мрежа от услуги, която отговаря на нуждите на рисковите групи в община Раднево и е ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. На първо място са включени съществуващите вече услуги (като се посочва доколко те трябва да бъдат подобрили или запазени в техния настоящ вид) и развитието на нови социални услуги. Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Освен това, стратегията обхваща тези хоризонтални мерки и дейности в други свързани сфери (здравеопазване, образование, жилищна политика и др.), които имат отношение към функционирането на социалните услуги и са от ключово значение за решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди.

В общия контекст, създаването на общинска стратегия идва да преодолее неравномерността в развитието на социални услуги. Въпреки наличието на общинска стратегия, до момента развитието на социалните услуги в общината е концентрирано основно в общинския център. При тези обстоятелства, хората от различните населени места в общината имат достъп до

конкретни социални услуги, без да са обхванати всички рискови групи, а в повечето случаи живеещите на територията на малките населени места остават извън мрежата на социалните услуги. Настоящата стратегия предвижда социални услуги за всички рискови групи на територията на общината. В рамките ѝ са изведени нейните приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието ѝ. Изборът на приоритетите е основан на остротата на проблемите и наличните ресурси.

1.2 Национални приоритети в развитието на социалните услуги

От 2000 г. държавата провежда целенасочена реформа в сферата на социалните услуги, която стартира първо в сферата на услугите за деца и след това премина и към услугите за другите възрастови групи. Реформата е насочена към деинституционализация и децентрализация на социалните услуги. От система от специализирани институции, които предлагат универсален отговор на различните потребности и проблеми на хората се премина към създаване на социални услуги в общността, които индивидуализират подхода към индивидите и групите в риск и целят интегрирането им в социалните общности. Затова отговорностите за управлението на социалните услуги на местно ниво са поети от общините. Последователната практика на децентрализация намери израз и във въвеждането на регламентите и практиката на договаряне на социалните услуги с частни доставчици.

Последните стратегически документи в областта на социалната политика са в контекста на членството в Европейския съюз и са разработени при следване на Отворения метод на координация. Националният доклад на България по стратегиите за социална закрила и социално включване 2008 – 2010 г. определя като свой фокус:

- Ограничаването на предаването на бедността и социалното изключване между поколенията (с акцент върху детската бедност и социално изключване);
- Активното включване за най-отдалечените от пазара на труда;
- Равните възможности за най-уязвимите групи в обществото.

Националният план залага на:

- Превантивните мерки;
- Подкрепата на децата и семействата чрез мерки за подобряване материалното състояние на семействата и развиване на качествени и разнообразни социални услуги;
- Деинституционализация като процес и водещо направление в развитието на социалните услуги;
- Връзка със системите на образование и здравеопазване като компоненти на концепцията за борба с бедността и социалното изключване сред децата.

1.3 Институционална рамка на предоставянето на социалните услуги

В обхвата на институционалната рамка за реализация на настоящата Общинска стратегия за развитие на социалните услуги (2011 - 2016 г.) са включени органи, организации и институции от държавния, общинския и гражданския сектори. Основните институции с отговорности по отношение на планирането, създаването, предоставянето и управлението на социалните услуги в страната са:

На национално ниво:

- Министерство на труда и социалната политика (МТСП) – създава държавната политика в сферата на социалното подпомагане и социалните услуги, определя националните приоритети, заедно с Министерство на финансите определя държавно-делегираните дейности в социалните услуги и разработва разходните стандарти за финансиране на социалните услуги;
- Министерство на финансите (МФ) – определя разходните стандарти и тавани за финансиране на социалните услуги в страната;
- Агенция за социално подпомагане – разрешава откриването и закриването на социалните услуги – държавно-делегирана дейност, разработва методики за социални услуги, инспектира социалните услуги, поддържа регистър на доставчиците на социални услуги; чрез Дирекциите „Социално подпомагане” (ДСП) се предоставят и социални услуги;
- Държавна агенция „Закрила на детето” (ДАЗД) – лицензира доставчиците на социални услуги за деца, контролира стандартите и критериите за социални услуги за деца и семейства.

На областно ниво:

- Областен управител, Областен съвет за развитие и областни комисии, които имат отношение към планирането изобщо във всички сфери;
- РДСП, която предоставя становища по отношение на откриването/закриването на социални услуги – държавно-делегирана дейност.

На общинско ниво:

- Общини – създават общинската политика по отношение на социалните услуги, създават, предоставят социални услуги, договарят предоставянето на социални услуги с външни доставчици, контролират тяхното качество;
- Доставчици на социални услуги;
- ДСП в малките общини управляват случаите на хора в риск и в частност – насочват потребители към социалните услуги, които са държавно-делегирана дейност;
- Местни общности – НПО, местни организации, представители на рисковите групи.

1.4 Стратегически документи

Стратегията е разработена в унисон с принципите на **национални и международни нормативни актове**, визиращи основни насоки за осъществяване на приоритетни политики в сферата на социалното развитие.

Документи на областно и общинско ниво в област Стара Загора:

- Областна стратегия за развитие на област Стара Загора (2005 – 2015 г.);
- Общински план за развитие на община Раднево 2007-2013 год.;
- Общинска здравна стратегия 2010- 2013;
- Общинска програма за закрила на детето за 2010 г.
- Програма за развитие на образованието 2006 – 2010 г.
- Програми и стратегии, във връзка с развитието на социалният сектор на ниво община.

Общинската стратегия следва и принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда,

Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания и др. както и съответните подзаконовни нормативни актове.

Стратегията е изцяло съобразена с утвърдената Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Стара Загора, както и с изискванията на чл. 36 б от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане.

В обхвата на институционалната рамка за реализация на настоящата стратегия са включени органи, организации и институции от държавния, общинския и гражданския сектори

2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Раднево

2.1 Тенденции в развитието на община

2.1.1 Обща характеристика на общината

Община Раднево е разположена в югоизточната част на Горнотракийската низина и попада в обхвата на Югоизточния район за планиране. Заема площ от 545,15 квадратни километра и представлява 10,6% от територията на Област с административен център Стара Загора.

Селищната мрежа включва 22 населени места – гр. Раднево и 21 села : Бели бряг, Българене, Боздуганово, Даскал Атанасово, Диня, Землен, Знаменосец, Ковач, Ковачево, Коларово, Константиновец, Любеново, Маца, Полски градец, Рисиманово, Свободен, Сърнево, Тихомирово, Тополяне, Трояново, Трънково. Общинският център гр. Раднево е с население 14 266 жители и попада в групата на малките градове.

В общината от години са насочвани значителни по размер инвестиции за изграждането на предприятия, дружества и фирми, работещи основно в минно – енергийния комплекс “Марица-Изток”, строителство и строителни материали, енергоремонтна промишленост, търговия и услуги, селско стопанство и др.. Дружествата са със сравнително съвременно оборудване и в тях работят високо квалифицирани специалисти.

2.1.2 Население – демографска характеристика

Икономическото развитие на община Раднево е свързано както с природните ресурси, така и с качеството на работната сила, която е в тясна зависимост от демографските фактори. Демографският потенциал се изменя под влиянието на естественото движение на населението и миграционните процеси.

Обобщените показатели, които характеризират демографския потенциал, са брой и състав на населението и трудовите ресурси, заетостта, разпределението и използването на работната сила. Числеността като първа и най-обобщаваща характеристика на населението определя при равни други условия потенциалните възможности за икономическо развитие на община Раднево.

Общината има население 22 346 жители. По броя на населението си община Раднево попада в групата на малките – от 5 до 30 хил. души. При разглеждане на тригодишния период (2007 – 2009) се очертава трайна тенденция на намаляване броя на населението на общината като цяло

с годишен спад около 300 души. В общинския център е концентрирано повече от половината (63,8%) от населението на общината при средно за областта население в градовете 68,9 %. Останалите по-многолюдни селища са селата Сърнево, Трояново, Знаменосец, Ковачево и Коларово. Забелязва се обезпокоителен процес на обезлюдяване на малките села, като най-застрашени са с. Константиновец, с. Маца и с. Ковач. Естественят прираст на населението в общината е неблагоприятен: -минус 162. Той е с отрицателен коефициент, дължащ се на ниската раждаемост и на задържащата се на постоянно, но твърде високо, равнище смъртност. Миграционните процеси към големия град продължават.

По отношение етническият състав на населението през 2001 г. 90,02 % от населението на община Раднево се е самоопределило като българско, следват 6 % - ромско; 1,8 % - за турско и 2 % други. По данни на кметовете на населените места през последните няколко години броят на ромското население нараства. Главно ромски фамилии купуват и се настаняват в обезлюдените от миграционните процеси домове. В гр. Раднево се формира компактна ромска група в кв. „Кантона”.

Анализът показва, че в демографското състояние на населението от община Раднево неблагоприятните изменения имат траен характер:

- Динамиката на населението на общината показва, че то постепенно и неизменно намалява. Някои от селата се обезлюдяват и се наблюдава сериозен спад в икономическата активност в селските райони.
- Възрастовата структура на населението показва трайна тенденция на застаряване, най-вече в малките населени места. С бавни, но устойчиви темпове намалява делът на населението в трудоспособна възраст, а се увеличава делът на лицата над 65 г.. Промените във възрастовия състав на населението засягат както града, така и селата.
- Запазване на висок относителен дял на възрастното население и че в общината се проявява траен процес на застаряване на населението. Някои от селата се обезлюдяват и се наблюдава сериозен спад в икономическата активност в селските райони

2.1.3 Икономическо развитие на община Раднево

Анализите и оценките за състоянието и възможностите на икономиката на община Раднево следва да отчитат мястото ѝ в националния енергиен комплекс. Водещо място в икономическото развитие на общината заемат търговски дружества, осъществяващи своята дейност в сферата на енергетиката. Те определят икономическия облик на общината и дават отражение върху развитието на останалите икономически отрасли. Промисленото развитие в общината, базирано основно на въгледобива, производството и преноса на електроенергия се осъществява във връзка с действащата в момента национална енергийна стратегия. Аграрния сектор, в който все още не са създадени условия за интензивно развитие на селскостопанското производство е базирано на семейното и на акционерното средно фермерско стопанство.

Транспорт и транспортни връзки

Общината разполага с добре изградена републиканска и общинска пътна мрежа. През нейната територия преминава главен път Русе – Капитан Андреево, както и второкласни и третокласни пътища. Четвъртокласната /общинска/ пътна мрежа е с обща дължина 81,300 км..

Безработица

Регистрираните безработни за община Раднево са 786, което при икономически активно население от 11 100 души представлява равнище на безработица от 7,08% към м. март 2011 г.. За отбелязване е, че за периода от януари 2009 г. нивото на безработицата се вдига с 2,18 пункта. Най-голям е делът на безработните с основно и начално образование.

Изводи за общите тенденции в икономическото развитие и динамиката на общинската икономика.

- Необходими са мерки за разкриване на работни места в общината и заедно с това подобряване на инфраструктурата, което да улесни достъпа до работни места в други населени места, като се запазва местоживеенето;
- Равнището на безработица се е увеличило, като уязвимите групи безработни за община Раднево са: жените, младежите до 29 години, продължително безработните /с престой над 1 година в ДБТ/;
- В структурата на безработицата най-голям е дялът на ниско образованите и нискоквалифицирани безработни.
- Наблюдава се влошена качествена характеристика на работната сила, очакваща реализация на трудовия пазар;
- Продължава да е валидна тенденцията за неравновесие между търсенето и предлагането на работна сила на пазара на труда

2.1.4 Здравеопазване

Висока заболяемост на гражданите от общината, застаряващо население, обслужват се най-много възрастни хора, също и увредени хора с много хронични заболявания, главно белодробни, заради спецификата на района. На второ място са сърдечно съдовите заболявания и на трето - болести на кръвообращението. Водещото значение на заболяванията на дихателната система се обяснява с основните замърсители на околната среда в района- праха и газовите замърсители и дразнещите газове.

Процентът на детската смъртност е висок на фона на ниската раждаемост. Водещи причини за детската смъртност са болестите на дихателната система и вродени аномалии.

При разпределението на лекарските практики в общината нараства броят на практиките, обслужващи 2 и повече населени места. Специализираната извън болнична помощ на населението се осъществява най-вече от „Медицински център I Раднево” ЕООД, където функционират 14 лекарски кабинета от най-търсените за района специалности и една медико диагностична лаборатория. Голяма част от специалистите, обаче не са с местоживеене на територията на общината и пътуват ежедневно.

При предоставянето на здравните услуги в общината се извеждат някои негативни **изводи**:

- Неравномерно териториално разпределение на практиките и на здравните услуги. Налице са здравни структури в гр. Раднево /общински център/, като в останалите населени места са недостатъчно задоволени потребностите от медицински и здравни грижи.
- Демографското остаряване на населението поставя допълнителни изисквания пред структурата на здравните потребности, поради обстоятелството, че възрастните хора са носители на повече от едно хронично заболяване, което води и до по-големи разходи за здравно обслужване.
- Липса на достатъчно специалисти в малките населени места, което затруднява достъпа на пациентите до този вид медицинска помощ, а често води и до забавяне на диагностично-лечебния процес.

2.1.5 Образование

На територията на община Раднево работят пет основни училища- в гр. Раднево - 2, с.Трояново – 1, с. Сърнево – 1, с. Коларово - 1, едно Средно общообразователно училище и Професионална гимназия в гр. Раднево. Учениците от селата, където няма училище, пътуват до средишните училища с организиран транспорт. Защитено училище в община Раднево няма.

През последните години се закриха училищата в селата Ковачево, Знаменосец и Полски градец.

Възпитанието и обучението на децата от 1- 6 години е организирано в 5 целодневни детски градини, три обединени детски заведения с пет яслени групи. Към ОДЗ №6 и ЦДГ - Коларово има филиали с три групи.

Изводи:

- Трайна тенденция за намаляване на броя на учениците в общината – следствие на ниската раждаемост и от изселването на млади семейства в по-големи градове.
- Малко повишаване на посещаемостта в училищата и детските градини през последните години
- Расте и процентът на децата през последните години, които посещават подготвителните класове и подготвителните групи преди постъпване в първи клас.
- Отпадналите ученици са предимно от ромската малцинствена група.
- Трудно е да се определи с абсолютна точност процентът на обхванатост на учениците в задължителна училищна възраст. Проблемът се поражда от липсата на регистрации по постоянен адрес на семейства от ромски произход.

2.1.6 Жилищни условия

Общият брой на жилищата се запазва постоянен през последните години и са предимно частна собственост. Не се идентифицират жилищни проблеми в селата на общината, но голяма част от жилищата в малките и отдалечените села са необитаеми. Освен състоянието на съществуващите жилища, проблем е и липсата на различни механизми, които да стимулират инвестиции в тази насока. Обособен е 1 квартал на ромска етническа малцинствена група в гр. Раднево, който е в регулация.

2.1.7 Идентифицирани рискови групи и потребности

В Анализа на ситуацията и оценка на потребностите на община Раднево, а в следствие и в Областния анализ са изведени **основни фактори**, които пораждат риск за различни групи от населението. Тези фактори са свързани с:

- Ниски доходи и зависимост от подкрепата на близки – възрастни с увреждания с нужда от подкрепа във всекидневния живот, хора в пенсионна възраст;
- Структурата на семейството – пълно или непълно семейство, многодетни семейства, здравословни и образователни проблеми;
- Увреждане и/или сериозни здравословни проблеми на лицето или на член от семейството;
- Безработица и ограничен достъп до заетост. Ниско образование (включително и неграмотност), липса на професионална квалификация, които водят до неравностойна позиция на пазара на труда и социална изолация;
- Социално изключване и принадлежност към уязвими етнически малцинства и семейства, в които децата рискуват да повторят социалния модел на родителите си – характерно за населени места и квартали с компактни групи етнически малцинства;
- Изолираност на населеното място с нарушени транспортни връзки и комуникация с общинския и областния център;
- Възраст – концентрация на пенсионери и стари хора, живеещи в малки населени места, с крайно ограничен достъп до здравна грижа и услуги.

Под влиянието на тези фактори се обособяват **рисковите групи** сред децата, възрастните и старите хора, към които е насочена интервенцията на Общинската стратегия.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

Една от най-заstraшените **групи в риск са децата:**

Деца в специализирани институции - децата, отделени от своите семейства, са от най-уязвимите групи в обществото. Към 31.05.2010 год. 8 деца от общината са настанени от Отдел „ЗД” и пребивават в специализирани институции в ДДЛРГ – 3 деца, в ДМСГД – 5 деца в област Стара Загора и област Сливен.

До този момент не е извършена нито една реинтеграция на дете в биологичното семейство, тъй като родителя не желае или е в невъзможност да полага грижи за детето си, липсват родителски умения.

Трябва да се развиват услуги за директна работа в общността с цел превенция на изоставянето и реинтеграция на настанените деца чрез изграждане на родителски умения, предоставяне на алтернативни форми на грижа, използване на ресурсите на между секторно партньорство между детските градини, училищата, социалните служби и дирекциите „Бюро по труда” и „Социално подпомагане”.

Уязвими семейства с деца - това са специфични рискови групи, обхващащи семейства изпаднали в ситуация на уязвимост по една или друга причина. В нея влизат многодетни и непълни семейства; семейства, в които един или двамата родители са с увреждания; семейства, в които има родител/и с различни зависимости; бедни семейства непълнолетни родители и други. Като цяло това е най-голямата рискова група, но за нея не се събира систематизирана статистическа информация. Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Вниманието към семействата има своето отражение и върху демографската ситуация в общината. Деца от многодетни семейства в общината са 183 бр. Деца с един родител, които са затруднени да полагат грижи за тях са 450 по данни на ДСП за 2010 год.

Деца, жертви на насилие, злоупотреба и negliжиране. Официалните данни за регистрираните случаи на деца, жертви на насилие и negliжиране не отразяват пълната картина на проблемите. За жертвите на насилие остава необходимо осигуряването на сигурност, терапия за преодоляване на травмите, обществена и социална подкрепа. Малобройни, но важни са специфичните групи на **деца с рисково поведение, с противообществени прояви и поведенчески проблеми**, предизвикани от различни фактори, като нисък родителски контрол, раздяла в семейството, бедност, безработица. Поведенческите проблеми, определени от съответните експерти са: агресия, използване на алкохол и упойващи вещества, кражби, побой. За периода от 2009г. до 31.05.2010г. МКБППМНП е работил по 41 случая за деца извършили противообществено деяние. През 2007- 2009 година О „ЗД” е работило по 9 случая на насилие на деца. Агресията която проявяват помежду си децата ни дава основание да считаме, че не се осъществяват необходимите контакти между родители и деца, не се провеждат пълноценни разговори помежду им, липса на контрол при ползването на Интернет и други. Всичко това води до промяна на поведението на детето. Потребностите са от консултации (психологически, социални, правни и здравни), подкрепа на родителите и намаляване на агресията в семейната среда, ангажиране на свободното време на децата.

Деца с родители в чужбина, отглеждани без пряк родителски контрол и/или с прекъсване на преките емоционални контакти с родителите. В повечето случаи децата са оставени за отглеждане при близки и роднини, които не винаги успяват да се справят с възпитанието им, особено в тийнейджърска възраст. **26 деца са настанени в семейство на близки или роднини.** Може да се каже, че това са трайни настанявания, от няколко години. Причината за това е, че

родителя е извън страната и не се интересува от детето си; че родителя е в невъзможност да полага грижи за детето си; в много от случаите нежелание от страна на родителя да обгрижва детето си.

Деца, отпаднали от училище

Все още остава изключително сериозен проблемът с трайно не посещаващите училище ученици, които са застрашени от отпадане от училище.

Основните проблеми водещи до отпадане на децата от училище са:

- Липса на мотивация на децата за посещаване на училище;
- Не добро владение на български език от деца от ромските общности;
- Занижен родителски контрол;
- Не приемане на образованието като ценност;
- Недостатъчни доходи на семейството и бедност;

Основните идентифицирани нужди са:

- Липса на официални данни за учениците, които трайно не посещават училище;
- Ангажиране на свободното време на учениците;
- Увеличаване на привлекателността на училището чрез извънкласни занимания;
- Работа със семейството за развиване на мотивация за образование.

Идентифицирането на децата, нередовно посещаващи училище, се усложнява от практиката да се прикриват отсъствията им, за да се запази броя на учениците в учебното заведение.

Друга уязвима група са хората с увреждания (деца и възрастни).

Общия брой на лицата с увреждания е 1209 бр., от тях 1152 са възрастните хора с увреждания. Най-голям е делът на лицата с физически увреждания- 615 души и с множествени увреждания - 417 лица, следвани от психически увреждания - 79. При децата също най –голям е броят на децата с физически увреждания- 54 деца, следван от с множествени увреждания – 47 и с умствена изостаналост - 2. Териториалното разпределение на групата сочи, че тя е най-многобройна за гр. Раднево – 698 лица.

Децата с увреждания, които се отглеждат в семейна среда - обикновено тези деца остават изолирани в семейството, не посещават детски и учебни заведения. Необходимо е да се осигури достъпна архитектурна среда, достъп до качествена здравна грижа, до образование и социални услуги. Осигуряването на подкрепяща среда за семейството и близките на децата с увреждания е водеща потребност при планирането на социалните услуги.

Пълнолетните лица и стари хора с увреждания- по-голямата част от тях живеят в общинският център – гр.Раднево. По отношение **на лицата с увреждания** основните ограничения са свързани с недостъпната среда, която е сериозна пречка за участието им в обществения живот. Наред с нуждата от достъпна среда се очертават техните потребности, свързани с достъп до заетост и доходи, здравни и образователни услуги, осигуряване на адекватна подкрепа, включително чрез социални услуги. Липсата на подкрепа за семействата води до настаняване на значителен брой **хора с увреждания в специализирани институции**, където трябва да се подобрят условията и стандартите на резидентната грижа. Във фокуса на интервенцията е необходимо да влязат и целеви мерки за подкрепа на всички хора с ограничени възможности за водене на самостоятелен живот, които да бъдат адаптирани към всеки специфичен случай.

Предвид възрастовата структура на населението е ясно, че **старите хора с увреждания** е рискова група, на която трябва да се обърне допълнително внимание. Транспортни връзки и отдалечеността на селата усложняват достъпа на старите хора до медицинска помощ и до развитите към момента социални услуги, съсредоточени в общинския център. Основните идентифицирани потребности са предоставяне на грижа за лежачо болните, достъп до

медицинско обслужване и социални услуги, осигуряване на възможности за общуване и запълване на свободното време според индивидуалните интереси.

Старите хора са следващата голяма социална група, идентифицирана в аналитичния доклад като една от най-застрашените. През последните години размера на групата все повече се увеличава.

Стари хора в пенсионна възраст – Гражданите в пенсионна възраст в общината са 5465, от които 3353 жени и 2112 мъже. Преобладаващата част от селата извън общинския център са обитавани основно от хора в пенсионна възраст. Комуникационните връзки между общинския център и отдалечените населени места е общ проблем за селата – Маца, Рисиманово, Българене, Константиновец, Тихомирово. Основната задача е да допринесе за осигуряването на достоен живот на тези хора.

С изолираността на селата и ограниченият достъп до услуги помощта на близките и взаимопомощта остава основен ресурс за хората в напреднала пенсионна възраст за справяне с ежедневните проблеми. Това допълнително поставя в неравностойно положение **самотните стари хора**, които са лишени от партньор и роднина. Сега те са 574. Най-голяма е групата на самотните стари хора в селата – Сърнево – 72, Полски градец – 70, Знаменосец – 60, Ковачево – 40.

Старите хора със затруднения в самообслужването и в тежко здравословно състояние, които имат нужда от услуги и грижа в домашна среда или от резидентна грижа, са рискови групи, които нарастват през последните години. Изискват се спешни мерки за разкриване на услуги в домашна среда, нови дневни центрове и др.

Стари хора, настанени в специализирани институции - на територията на общината действа един дом за стари хора . За отбелязване е, че малка част предпочитат институционалната грижа. В дома за стари хора, настанените от общината лица са 3 бр.

В рамките на настоящата стратегия се планират мерки, насочени върху рисковите групи сред **уязвимите общности и лица в неравностойно положение:**

Безработни лица с по-ниска конкурентно способност на пазара на труда. Те включват безработни младежи, завършили образованието си; продължително безработни лица без квалификация, особено от етнически общности; безработни самотни родители с деца до 3-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание “лишаване от свобода”; безработни в пред пенсионна възраст; други групи безработни лица. Регистрираните безработни за община Раднево са 786, което при икономически активно население от 11 100 души представлява равнище на безработица от 7,08% към м. март 2011 г.. За отбелязване е, че за периода от януари 2009 г. нивото на безработицата се вдига с 2,18 пункта.

Етнически общности в неравностойно положение със специален фокус към ромската общност. Макар и малобройна в община Раднево ромска общност постоянно се генерират проблеми, рискове и дефицити, водещи до социално изключване и маргинализация. Обособените ромски квартали и селищата със значителен дял ромско население са райони със структурна бедност и голям относителен дял на деца, семейства и хора в риск: трайно безработни с ниска степен на образование и професионална квалификация; непълнолетни майки; деца в риск от отпадане от училище; деца, настанени в институции; необразовани млади хора; многодетни и непълни семейства. Акумулирането на икономически, образователни и етнокултурни рискови фактори оказва най-силно влияние, когато семейството живее в изолация в рамките на обособена компактна малцинствена група и изисква интегриран и многостранен подход за траен успех в решаването на проблемите.

Малобройни високо рискови групи са пълнолетни лица, напуснали местата за лишаване от свобода; лица, осъдени на пробация; лица със зависимости; младежи и лица над 35 години преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели

зависимости, след периода на лечение, жертви на домашно насилие, които обаче имат критична нужда от подкрепа за реинтеграция в обществото и подкрепа при решаване на специфичния им проблем.

От тези горе изведените рискови общности са изведени приоритетните целеви групи, адресирани от стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево.

2.3 Анализ на дефицитите на услуги и мерки – общи заключения

В анализа на социалните услуги се оценяват възможностите на наличните ресурси за предотвратяване на рисковете и тяхното преодоляване. Наличните услуги в община Раднево са разглеждани в три групи – услуги за деца, лица с увреждания и стари хора. Анализът на социалните услуги разглежда социалните услуги в общината, по отношение на капацитет, основни дейности, човешки и материални ресурси. На територията на общината към момента функционират следните услуги:

- Дом за стари хора – институционална грижа за 6 души;
- Домашен социален патронаж със 330 места във всички селища от общината;
- Обществена трапезария за 35 нуждаещи се;
- Център за социална рехабилитация и интеграция с капацитет 40;
- Център за настаняване от семеен тип с капацитет 15;
- Личен асистент – 27;
- Клубове на пенсионера в 10 населени места ;
- Клуб на инвалида;

Предлаганите социални услуги в общността не покриват реалните потребности и не обхващат всички нуждаещи се, живеещи на същата територия.

Очертават се следните основни **изводи**:

- ☉ Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, които да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата.
- ☉ Развити са еднотипни социални услуги и по-малко се експериментира с други форми на социална подкрепа – като мобилна работа, помощ в домашни условия, жилищно настаняване с различни степени на подкрепа и др.
- ☉ В общината са развити предимно услуги в общността за възрастни – традиционно действащият Домашен социален патронаж и Обществена трапезария. Не се използва пълния капацитет на услугата Домашен Социален патронаж
- ☉ Между секторното сътрудничество все още не е практика, независимо че в нормативната уредба съществува напр. понятието “медико-социални услуги”
- ☉ Участието на неправителствения сектор при разработване и прилагане на местни политики, както и при включването им в доставянето на социални услуги липсва

Разкритите услуги на територията на община Раднево не задоволяват цялостно потребностите на рисковите групи. Преобладават услугите в общността, както за деца, така и за възрастни. Има само една специализирана институция за възрастни, която е необходимо да се трансформира в услуга от резидентен тип за мъже и жени.

- ☉ В община Раднево липсват услугите, свързани с оказване подкрепа на родители и деца, услуги свързани с превенция – на изоставянето, на насилието, на отпадане от училище;

- ☉ Повечето от съществуващите услуги за деца и възрастни лица в община Раднево имат нужда от разширяване на достъпа до тях, което ще обезпечи не само пълния капацитет на услугата, но ще подобри значително качеството на предлаганите дейности в тях;
- ☉ Персоналът от услугите се нуждае от обучения и супервизии, системна подкрепа за развитие на услугите и директна работа с клиенти;
- ☉ Липсва специализиран транспорт за хората с увреждане, което ограничава достъпа им до социални услуги;

Общи изводи за услугите за деца:

- ☉ Няма гарантиран набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, които да подпомагат отглеждането и възпитанието на децата, като училище за родители, училищна подкрепа, информирание на децата за техните права и отговорности;
- ☉ Данните на ОЗД за настаняванията в специализираните институции за деца показват, че въпреки намаляващия брой на настанявания, все още има случаи, при които децата се настаняват поради бедност на семейства. Съществуващият проблем би могъл да се реши, чрез развитие на услуги в общността за подкрепа на семейства в риск (деца с един родител, бедни семейства, млади майки);
- ☉ Деца с увреждания използват услугите на ДСП, ЦСРИ, ЦНСТ. Проблем е използването на ЦСРИ от децата в селата;
- ☉ В община Раднево въпреки популяризирането на услугата „приемна грижа”, все още няма приемни родители. През 2010 г. се работи по утвърден Областен план за приемна грижа;

Изводи за услугите за възрастни и стари хора:

- ☉ Най-развитата услуга в общността за стари хора е Домашният социален патронаж, който би могъл да разшири обхвата на дейностите за подобряване на социалната подкрепа на клиентите, особено в селата. Необходимо е ежегодно да се залагат средства в бюджета на ДСП за извършване на индивидуална социална работа.
- ☉ Ежегодно към бюджета на ДСП да се залагат средства за Обществена трапезария през отоплителния период ноември – март, за най-уязвимите членове на общността;
- ☉ Услугите в общността за възрастни с увреждания, в това число и с психични са недостатъчни;
- ☉ Персоналът на услугите за възрастни е недостатъчен и се нуждае от системна подкрепа по отношение на методическа подкрепа, обучение и супервизия;

3 Приоритети и цели на Общинската стратегия

3.1 Визия, ценности и принципи

Създаването и приемането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево изразява стремежа на всички участници да допринесат за развитие на социалната политика в общината като модерна, ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество. Формулираната в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги визия е релевантна на визията на Областната стратегия и показва как след време всички участници биха искали да изглежда социалната сфера, а именно: **„Общинска стратегия за социални услуги има за цел да се осигурят качествени и**

достъпни социални услуги в община Раднево, които ще допринесат за подобряването на качеството на живот, максималната самостоятелност, пълноценна реализация и грижа за общностите в риск.”

Създаването и приемането на настоящата Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево е естествен процес имащ своите основи, както от гледна точка дейността по изготвяне и приемане на общинския анализ на ситуацията и оценка на потребностите, така и предвид разработването на областната стратегия и формулирането на основни приоритети, мерки и дейности имащи пряко отношение към развитието на социалните услуги на ниво община Раднево.

Настоящата стратегия и вече действащата областна стратегия са взаимосвързани, както от гледна точка на структура и съдържание като цяло, така и от общата визия за развитие на социалната сфера. Съобразно ресурсите и специфичните местни условия Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще допринесе за реализиране на визията и общите цели изведени в областната стратегия.

Заложените в Общинската стратегия за развитие на социалните услуги мерки и конкретни дейности имат за цел да насърчат социалната промяна, която ще допринесе за постигане на визията за област Стара Загора чрез: подобряване ефективността на системата, осигуряваща подкрепа на групи и индивиди в риск в община Раднево, насърчаване на социалното включване, планиране на социални услуги, съответстващи на нуждите и потребностите на децата и хората в неравностойно положение с оглед разрешаване на техните проблеми и удовлетворяване на потребностите им за по-добър живот.

При планирането на социалните услуги и изпълнението на планираните дейности и мерки Общинската стратегия следва следните **ценности, принципи и подходи**:

- Толерантност към всички социални групи;
- Зачитане на човешките права и съответствие на социалните услуги с международно признатите права на човека и права на детето;
- Водещи интереси на детето и на потребителите при планиране и предоставяне на социални услуги;
- Повишаване качеството на живот на децата, семействата, уязвимите общности и индивиди;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги.
- Социални услуги, съответстващи на нуждите и потребностите на групите в риск;
- Осигуряване на равен достъп до услуги за всички рискови групи и уязвими общности, живеещи на територията на областта;
- Повишаване качеството на социалните услуги;
- Насърчаване на услугите в общността;
- Ефективност и ефикасност на социалните услуги и партньорствата;
- Иновативност и гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки;
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно ниво, с участието на всички заинтересовани страни;
- Осигуряване на подкрепа на персонала за развитие на професионалната квалификация и умения в съответствие с новите изисквания и стандарти;
- Независим живот в семейна среда или в среда близка до нея;

- Законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България.

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево обхваща приоритетни направления формулирани в процеса на разработване на областната стратегия и са резултат от широко обществено обсъждане:

- Повишаване качеството на живот на уязвими деца и техните семейства;
- Социално включване на лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение;
- Грижа за старите хора;

В структурата на стратегията е приложена следната йерархия:

Визия – показва как след време бихме искали да изглежда областта;

Обща цел (за всяко приоритетно направление) - намерение във времеви хоризонт на стратегията, което ще съдейства за постигане на визията;

Специфични цели - конкретни и измерими цели за постигане на общите цели;

Мярка: съвкупност от сходни по характер дейности, чрез които се постигат специфичните цели;

Дейност: услуги или съвкупност от услуги, с определено съдържание, капацитет, териториален обхват, местоположение, срок на действие, бюджет, източник на финансиране и изпълнители.

Действието на стратегията е насочено в няколко приоритетни направление, като изпълнението на заложените в тях цели и дейности, ще допринесе за постигане на формулираната във визията желана промяна в социалната среда и развитието на социалните услуги в общината. Приоритетните направления са определени след широко обществено обсъждане, формулирани са в областната стратегия и се базират на изведени в изготвените анализи социални проблеми в общината и потребностите на идентифицираните рискови групи.

Приоритетните направления са в две насоки- отнасящи се до съдържанието на социалните услуги, както и към механизмите на функциониране и качествено предоставяне на услугите, мерките и дейностите.

Направленията, свързани със съдържанието на социалните услуги са насочени към:

- Уязвими деца и техните семейства;
- Лица с увреждания, уязвими хора и общности в неравностойно положение;
- Стари хора.

3.2 Приоритети в развитието на социалните услуги

Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево предвижда да осигури достъпни и качествени социални услуги в общината, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи. За всяко от приоритетните направления на стратегията са формулирани общи и специфични цели, които с оглед взаимнообвързаността с областната стратегия за развитие на социалните услуги са приложени и в настоящата общинска стратегия:

- Приоритетно направление 1: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1: Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции

- *Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство*
- *Специфична цел 1.2. Осигуряване на условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството*
- *Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисково поведение и negliжиране на децата*
- *Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование*
- *Специфична цел 1.5. Да се развият услуги за реинтеграция в биологичното или разширеното семейство на деца от общината, настанени в специализираните институции извън община Раднево*
- *Специфична цел 1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда*

☞ Приоритетно направление 2: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2: Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи

- *Специфична цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността*
- *Специфична цел 2.2. Да се създадат условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск*

☞ Приоритетно направление 3: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3: Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в общината

- *Специфична цел 3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда*
- *Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната*

3.3 Функционални направления

В стратегията за развитие на социалните услуги на територията на област Стара Загора са изведени и две направления, свързани с начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване и ще подпомогнат основните дейности:

☞ Приоритетно направление: Развитие на човешките ресурси - развиването на нови социални услуги и подобряването на качеството на мрежата от социални услуги,

въвеждането на принципи на работа и взаимодействие, насочени към ефективност и ефикасност, добро управление изискват въвеждането на общинска политика за развитие на човешките ресурси в услугите и общинската администрация чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа. Предвижда се развитие на механизми и стимули на общинско ниво за подкрепа на доставчиците на социални услуги за непрекъснато повишаване на качеството на социалните услуги.

- **Приоритетно направление :** *Изграждане на между секторно сътрудничество* - характерът на проблемите на хората в риск изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, заетост, инфраструктура и жилищна среда.

В Стратегията за развитие на социалните услуги в община Раднево тези направления, не са изведени като самостоятелни, а са разписани текстове, които конкретизират съдържанието на тези функционални приоритетни направления спрямо специфичните задачи в общината по отношение на човешките ресурси и необходимите партньорства (виж. разделите 5 и 6 на Стратегията)

3.4 Основни целеви групи – потребители на услугите

Планираните в стратегията дейности обхващат всички рискови групи, изведени при изготвяне на анализа на ситуацията. Определянето на приоритетни целеви групи не изключва останалите рискови групи, но задава основния фокус на интервенция през периода на изпълнението ѝ. Приоритетните целеви групи, към които са насочени социалните услуги и мерки в община Раднево са:

- **Деца, отглеждани извън биологичното семейство.** Децата, отделени от своите семейства, са една от най-уязвимите групи в обществото. Стратегията предвижда комплекс от услуги за извеждане на деца от институциите чрез подкрепа за тяхната реинтеграция в биологичните и разширени семейства, осиновяване, отглеждане в семейна среда на приемни родители или (в краен случай) отглеждане в резидентни услуги, които са близки до семейната среда.
- **Деца, отглеждани в семейството.** Подкрепата на семействата, а не само на децата в риск, ще създаде условия за задържане на децата в семействата им и за повишаване на качеството на грижа към тях. Планираните услуги целят подкрепа за интегритета на семейството и развиване на уменията и ресурсите му като цяло, както и на индивидуалното развитие на неговите членове.
- **Други групи деца в риск,** включително отпаднали от училище, необхванати от образователната система, жертви на насилие или с проблемно поведение. Стратегията предвижда комплексни интервенции между социалната и образователната сфера, насочени към подобряване на тяхното взаимодействие, развиване на приятелска за децата образователна среда, преодоляване на социалните затруднения за посещаване на училище.
- **Пълнолетни лица с увреждания.** Хората с увреждания изпитват затруднения в своята социална интеграция поради непригодността на средата за тях- архитектурна, социална, обществени нагласи, образователна система. Планираните в стратегията услуги и мерки целят реализиране на подкрепа за развитие на техните умения и способности и промяна на средата в насока създаване на условия за интеграция.
- **Уязвими хора и общности в неравностойно положение.** Ниското образование (включително и неграмотност) и липсата на професионална квалификация поставят тази група в неравностойно положение на пазара на труда и засилват още повече социалната

им изолация.. Стратегията поставя акцент върху мерки за интеграция и реинтеграция, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи.

- ➔ **Самотни стари хора.** Стратегията предвижда подобряване качеството на грижа в дома за стари хора, така че средата и начина на организация да е близък до домашния и да дава възможност за достоен живот. От друга страна демографските тенденции показват значителен дял на самотни стари хора. Те изпитват затруднения в своето ежедневно обслужване, достъпа до здравеопазване и участието в социални мрежи. Планираните услуги за самотните стари хора включват подкрепа в тяхното ежедневие с цел задържане им в обичайната им среда и посрещане на основните им нужди.

4 Интервенция – социални услуги и мерки в община Раднево

Планираната интервенция очертава общата картина на развитието на мрежа от социални услуги на две нива – областно и общинско за периода от 2011 до 2016 година. Стратегията обхваща:

- a. Развитие и усъвършенстване на **съществуващите социални услуги** през следващите пет години
- b. Разкриване на нови социални услуги за изведените приоритетни целеви групи;
- c. Инициране на **междусекторни „смесени” иновативни услуги** и програми;
- d. Успоредно развитие на **политики и мерки за социално включване** в свързани сектори (образование, здравеопазване, заетост, жилищна среда), чрез които се решават конкретни проблеми на рисковите групи и/или се създават условия за ефективно функциониране на социалните услуги.

Към всяко направление са описани услугите и мерките, като се правят препратки и уточнения в случаите, при които една социална услуга изпълнява дейности, отнасящи се до две или повече направления или конкретна цел. Социалните услуги и дейности се разглеждат като система от услуги, които си взаимодействат и допълват, за да се постигне ефект и реална полза за обхванатите целеви групи.

Функциониране на социалните услуги на общинско ниво: Предвижда се социалните услуги да функционират на две нива – общинско и областно. На всяко от нивата ще бъдат изградени партньорски мрежи. На ниво община услугите включват основно превантивни услуги и мерки. Част от областната мрежа на социалните услуги, насочени към деца и техните семейства ще бъде Центъра за обществена подкрепа. Услугите за възрастни ще бъдат организирани около съществуващият Домашен социален патронаж, който към настоящия момент работи в общината. Максимално ще се използват възможностите на Национални и оперативни програми и други източници на финансиране и осигуряване на планираните услуги.

На Областното ниво се обхващат всички общини от област Стара Загора и ще се надграждат съществуващите услуги със специализирани дейности, които изискват наемане на специалисти, които не са налични в по-малките общини. При настоящата законодателна рамка това означава, че определен набор от услуги ще бъдат предоставяни в няколко населени места, но техните клиенти ще обхващат цялата област. Такива са услугите по приемна грижа, специализирано консултиране, подкрепа за осиновяването, резидентна грижа и др.

4.1 Дейности по приоритетно направление 1:

Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Обща цел 1. Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции, чрез:

Специфична цел 1.1. Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции и да се подкрепи задържането им в биологичното семейство, чрез:

- Мярка 1.1.1. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство;
- Мярка 1.1.2. Изграждане на ЦОП – Раднево, като част от развитието на мрежа от центрове за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Стара Загора
- Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца, лишени от родителска грижа;
- Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването;
- Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в община Раднево;
- Мярка 1.1.6. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране;
- Мярка 1.1.7. Общински програми/мерки за подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството.

Мярка 1.1.1. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство

Дейностите по тази мярка целят „затваряне на входа” към специализираните институции (СИ). За да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом е необходимо работата по превенция да започне още преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение.

Дейност 1.1.1.1. Стартиране на програма Ранна превенция на изоставянето и за „затваряне на входа” на изоставянето на деца в ранна възраст (от 0 до 3 години), включително на новородени деца на ниво родилен дом.

По своя характер програмата е смесена, между секторна услуга в социалната и здравната сфера. Успешната работа по предотвратяване на изоставянето на ниво родилен дом се беше гарантирана в голяма степен, чрез добре изградена и действаща партньорска мрежа по превенция, включваща местни власти, доставчици на услуги и държавни органи.

Обхватът на дейностите за ранна превенция на изоставянето изисква смесен екип от специалисти – здравни и социални работници, юристи, психолози, трудотерапевти и други, включване на социален работник, който да работи на място в болницата като консултант по кърмене и отглеждане на бебе към родилно отделение. Дейностите включват:

- Предоставяне на информация, социални и психологически консултации, правна подкрепа, посредничество за решаване на социални проблеми и/или насочване към други социални услуги за младите майки в риск да изоставят детето си;

- Организация на мрежа за активно издирване на семейства и обхващане на рисковите бъдещи майки от всички общини в програмата за ранна превенция, със специално внимание към мобилната работа във високо рискови общности за установяване, регистриране и проследяване на бременността и – при риск от изоставяне – предоставяне на социални дейности и консултиране на място за предотвратяване на изоставянето на детето.
- Подкрепа и пряка работа от здравните медиатори в обособени ромски квартали за работа с рискови бъдещи бременни майки. Здравните медиатори за високорисковите общности (назначени съгласно мярка 2.3.1.) ще се включат също в работата по превенция на изоставянето на деца от ромската общност – както новородени, така и деца на по-късна възраст.
- Подкрепа на бременни жени за по-лесна бременност, раждане и удовлетворяване на първите нужди на бебето – емоционални и материални;
- Подкрепа за майките и семейства на новородени деца с увреждания - ще бъдат включени социални работници и/или психолози, със специална подготовка и умения за работа с родители на деца с увреждания.

От 2008 година гореизброените структури функционират и си взаимодействат под координацията на О „ЗД“ към Д „СП“ Стара Загора. Предвижда се този опит да бъде пренесен на общинско ниво като се включи новоизграденият ЦОП, Д „СП“ чрез ОЗД, местни НПО.

Мярка 1.1.2. Изграждане на ЦОП – Раднево, като част от развитието на мрежа от центрове за превенция на изоставянето и подкрепа на уязвими семейства в област Стара Загора

Областната стратегия поставя фокус върху мрежата от ЦОП поради факта, че това е услуга, която може да бъде „настроена“ според потребностите на конкретната община. Тази услуга може да обслужва клиенти от ниво първична превенция, ранна и последваща интервенция, до реинтеграция и след реинтеграционна подкрепа. Подкрепата за рисковите групи – за децата и техните семейства се осъществяват не само в самата сградата на ЦОП, но и на терен, обичайното местопребиваване на ползвателите на услугата.

Дейност 1.1.2.1. Разкриване на нов ЦОП – гр. Раднево с капацитет 40

Предвижда се услугата да се разкрие от община Раднево и да обслужва главно потребителите от своята територия. В ЦОП ще извършва следните услуги: Превенция на изоставяне, подкрепа на семейството при отглеждане на детето, работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации, услуги за деинституционализация, реинтеграция в семейството и превенция на насилието.

Мярка 1.1.3. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и negliжирани деца, лишени от родителска грижа

При определени условия настаняването при близки и роднини чрез мярка за закрила може да осигури устойчива семейна грижа и възможност за трайно решаване на проблема за бъдещето на изоставеното дете.

Дейност 1.1.3.1. Съвместни дейности на О „ЗД“ и планирания ЦОП за настаняване в семейства на близки и роднини на деца от СИ, изоставени деца и на деца в риск от изоставяне.

Настаняванията на деца при близки и роднини и при приемни родители са алтернатива на институционалната грижа.

- Установяване на контакти с роднините и близките на детето и мобилизиране на разширеното семейство за поемане на грижата за детето;
- Консултации и подкрепа за изграждане на връзка между детето и разширеното семейство.

Дейност 1.1.3.2. Оказване на продължаваща подкрепа от О „ЗД“ и планирания за създаване ЦОП за семействата на близки и роднини, в които са настанени деца, лишени от родителска грижа – консултации, посредничество и съдействие.

Част от децата са на непълнолетни родители и живеят в обособените ромски квартали общинския център и в селата. Няма официални данни каква част от изоставените деца са на непълнолетни родители. Необходимо е специално внимание към непълнолетните майки за превенция на изоставянето, изграждане на родителски капацитет и подкрепа; продължаване на образованието и развитие на професионална квалификация, включване на пазара на труда.

Дейност 1.1.3.3. Развиване на услуги за превенция и подкрепа за развитие на родителски капацитет

- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за новородени и по-големи деца, чиито родители заявяват намерение за изоставяне;
- Предоставяне на подпомагане (храна, дрехи, памперси за деца от 0-1 година) и в случаи на тежки социални проблеми.

Дейност 1.1.3.4. Търсене на възможности за прилагане на национални и общински политики – програми за социално включване и преодоляване на бедността и подобряване на жилищните условия.

Мярка 1.1.4. Услуги в подкрепа на осиновяването

Дейност 1.1.4.1. Съвместни подкрепящи услуги между ЦОП и О „ЗД“ при осиновяването на деца, като се планира част от дейностите на О „ЗД“ да се насочат към центъра – обучение на кандидат – осиновителите, наблюдение и подкрепа на осиновителите в следосиновителния период, Услугите ще са насочени към:

- консултиране, информиране;
- мотивиране и обучение за кандидат-осиновители;
- подкрепа в следосиновителния период.

Мярка 1.1.5. Развитие на Приемната грижа в община Раднево

Услугата приемна грижа се развива в рамките на община Стара Загора от началото 2007 година, а в областен мащаб от началото 2008 г.

Дейност 1.1.5.1. Развитие на дейности по приемна грижа в бъдещият ЦОП в общината.

- Реализиране на информационни кампании, в партньорство с Дирекция „Социално подпомагане“ и ОЦПГ, насочени към общността, съобразно местния контекст;
- Работа на специалистите от ЦОП с рождените родители на приемните деца;
- Подпомагане от страна Областен център по приемна грижа(ОЦПГ) за създаване на звено в ЦОП за специализирана работа с децата, настанени в приемни семейства;
- Развиване на капацитет в новосъздаденият ЦОП за провеждане на групи за подкрепа и взаимопомощ за приемни семейства, където приемните родители по места да имат възможност да се включват.

Дейност 1.1.5.2. В рамките на приемната грижа - създаване на алтернативни форми за краткосрочна грижа за изоставени деца (новородени и по-големи) с настаняване по спешност като превенция на настаняването в СИ.

Определяне на 1 (едно) професионално приемно семейство в общината за спешно, краткосрочно настаняване на изоставени деца – новородени и на по-късна възраст – за периода на процедурите по осиновяване, или за намиране на решение за грижата за детето (настаняване при близки и роднини, приемна грижа или ЦНСТ). Координация от ЦОП, заедно с О „ЗД“. Развиване на заместваща приемна грижа, като форма за временна грижа за приемните деца.

Мярка 1.1.6. Общински и областни програми и мерки за здравна профилактика и семейно планиране.

Дейност 1.1.6.1. Участие на община Раднево в разработването на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РДСП, РИО и общините;

Дейност 1.1.6.2. Създаване на мобилна група за проверка на училищната посещаемост;

Дейност 1.1.6.3. Образователни инициативи и програми на общината, НПО, училища.

Мярка 1.1.7. Общински програми/мерки за целева подкрепа на уязвими семейства за създаване на условия за задържане на детето в семейството.

Дейност 1.1.7.1. Подкрепа за жилище, включително разработване и реализация на общински програми/инициативи за социални жилища.

Целта при тези мерки е въвеждането на цялостен модел за социални практики, насочен към идентифицирането на проблемите на деца и семейства в риск във възможно най-ранен етап и навременното реагиране чрез оказване на подкрепа за получаване на средства за медицински разходи, държавни субсидии и семейно консултиране.

Дейност 1.1.7.2. Посредничество и информиране за осигуряване на достъп до заетост .

Специфична цел 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството, чрез:

- Мярка 1.2.1. Развиване на ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства;
- Мярка 1.2.2. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.

Мярка 1.2.1. Развиване на услугите в ЦСРИ за осигуряване на качествена здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация за децата с увреждания и подкрепа за техните семейства

Дейност 1.2.1.1. Продължение на дейностите на ЦСРИ – Раднево (капацитет 40) – фокуса на дейността е свързан с предоставяне на медицинска, социална и психологична рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически и пенсионни. Застъпени са дейностите, свързани с умения за самостоятелност, занимания в компютърен кабинет, организиране на свободното време.

Дейност 1.2.1.2. Разширяване на услугата чрез развитие на мобилност. Предвижда се през 2011 година да се осигури специализиран транспорта, с цел обхват на децата с увреждания, живеещи в селата от общината. В процес на развитие са мобилни услуги, които ще се предоставят от екип - рехабилитатор и психолог в дома на потребителите.

Мярка 1.2.2. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството

Дейност 1.2.2.1. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - личен асистент, социален асистент и домашен помощник за деца с увреждания.

Услугите са насочени към деца с различни увреждания нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си. Фокуса е върху предоставянето на грижи в семейна среда на деца и предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства с дете с трайно увреждане.

Дейност 1.2.2.2. Осигуряване на помощни средства чрез Д „СП“ по Закона за интеграция на хората с увреждания. Разкритите социални услуги в общността за деца и възрастни ще предоставят информация, консултиране, съвети за права, процедури и посредничество за получаване на техническите помощни средства от децата с увреждания, подкрепа и специализирани обучения.

Специфична цел 1.3. Да се осигури подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата, чрез:

- Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда;
- Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи;
- Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите.

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет и за превенция на negliжирането на децата, отглеждани в семейна среда

Планираните дейности и услуги ще подобрят родителската грижа и ще спомогнат за ограничаване на negliжирането на децата в семейната среда. Изграждането на умения за добро родителство въздейства за създаване на условия и благоприятна семейна среда за максимално развитие на техните възможности.

Дейност 1.3.1.1. Услуги в рамките на планирания за създаване ЦОП за развитие на родителските умения. Подкрепата за семейства с деца в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на деца, отглеждани в семейна среда включва:

- Посредничество, информиране, социални, правни, психологически консултации за уязвими семейства с деца;
- Повишаване на чувствителността – промяна на нагласите и уменията на родителите за стимулиране на ранното детско развитие.

Дейност 1.3.1.2. Включване на училището и гражданските организации за подобряване на грижата за децата в семейството. Инициране и изпълнение на дейности в училище за консултиране, развитие на родителския капацитет.

Мярка 1.3.2. Програми за превенция на рисковото поведение при деца и младежи

Дейност 1.3.2.1. Прилагане на образователни програми и кампании в училище и/или в рамките на бъдещият ЦОП за превенция на рисковото поведение (агресия; насилие; отклоняващо се поведение; рисковото поведение на деца и младежи); провеждане на здравна и социална просвета против зависимостите; лекции и дискусии в часа на класа; организиране на хепънинги; между училищни прояви и инициативи на общинско и областно ниво, организирани младежки доброволчески групи в училищата за работа сред връстниците си по проблеми, свързани с рисковото поведение.

Дейност 1.3.2.2. Последващо развитие на превантивните дейности, подкрепящи деца и младежи, както и техните семейства.

- Продължаване на работата по програмата за „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“ на Министерството на здравеопазването, финансирана от Глобалния фонд за борба срещу СПИН, туберкулоза и малария.

- Продължаване на дейностите по програми „Превенция и контрол на туберкулозата в България“ на МЗ и „Подобряване откриването на случаи и успеха на лечението на туберкулозата в ромска общност“

Основната цел е задържане на ниското ниво на разпространение на туберкулоза в България и доизграждане на съществуващите структури, ангажирани с проблематиката на туберкулозата, чрез провеждане на ефективни интервенции сред уязвимите групи и осигуряване на достъп на целевите групи и хората до грижи и качествено лечение.

Мярка 1.3.3. Подкрепа за преодоляване на последиците от рисковото поведение при децата и младежите

Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване на проблемите, свързани с отклоняващото се поведение чрез директна работа с децата - консултиране и подкрепа за деца с отклоняващо се поведение и за семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца с девиантно поведение – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им.

Разглеждането на социалните услуги в по-широк контекст се предопределя от факта, че ползвателите на социална подкрепа са носители на различни проблеми, които са решавани в другите сектори и дава възможност да се подобри стратегическото планиране и практическата реализация на интервенции в тях, но и да се развият и предлагат специфични и приемливи за потребителите услуги, като се използват оптимално ресурсите на всяка сфера.

Дейност 1.3.3.1. Съвместни дейности на Местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и обществените възпитатели в общините, заедно с ОЗД в подкрепа на деца с рисковото поведение и жертви на насилие.

Дейност 1.3.3.2. Настаняване на деца от общината, претърпели насилие или трафик в Кризисен център „Самарянска къща“. Децата имат възможност да ползват психологическа помощ и подкрепа, както и услугите на социален работник и юридически консултации.

Специфична цел 1.4. Да се гарантира равен достъп на децата от рискови общности и уязвими групи до качествено образование, чрез:

- Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в община Раднево;

- Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи;
- Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания;
- Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца.

Интегрирането на децата в риск в образователната система е ключов компонент от превенцията на negliжирането на децата, инструмент за развитието на техните възможности и за формирането на условия за самостоятелен живот в бъдеще. Хоризонталните програми и мерки в сферата на образованието се инициират и осъществяват предимно от училищата и детските градини, НПО, действащите училищни настоятелства, читалища, инициативни групи на родителите и местните общности, с подкрепата на общините и РИО на МОМН. Предвидените мерки са в съответствие с духа на националните и областните приоритети за интегрирано образование, допълват и конкретизират планираните дейности в тази сфера.

Мярка 1.4.1. Гарантиране на задължителното предучилищно образование за всички деца в община Раднево

Дейност 1.4.1.1. Обхващане на всички деца в предучилищно образование от 5-годишна възраст чрез:

- издирване на всички подлежащи деца и записване в предучилищна подготовка – изпълнява се от учителите, с подкрепата на общинската администрация, ОЗД, социалните работници, НПО;
- разкриване на достатъчен брой подготвителни класове в училище и/или предучилищни групи в детските градини;
- срещи и посещения по домовете за информиране и мотивиране на родителите.

Дейност 1.4.1.2. Целеви мерки за назначаване на помощници на учителя, особено в общинските училища със смесен етнически състав (с допълваща целева подкрепа от общините).

Мярка 1.4.2. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи.

Дейност 1.4.2.1. Развитие на смесени образователно-социални услуги в планирания за създаване ЦОП за превенция на отпадането и задържане на децата в училище. Изграждане на партньорство и взаимодействие между социалните услуги, от една страна, и организациите, ангажирани с образованието (училищата, НПО, и пр.), от друга страна, за образователна интеграция и реинтеграция на децата.

Дейност 1.4.2.2. Хоризонтални мерки за подобряване на привлекателността на училището, които обхващат всички деца и млади хора в училище и осигуряват:

- Инициране и изпълнение на програми и инициативи за повишаване на интереса към учене, включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до децата;
- Извънкласни и извънучилищни дейности за мотивация на децата и техните родители - включване на децата в извънучилищни занимания в рамките на учебната година (ателиета по интереси, школи по изкуства, спортни състезания); осмисляне на свободното време на децата и младежите;
- Обучения на учителите и препоръки за промяна на практиката на преподаване на учителите и включване на интерактивни методи.

Дейност 1.4.2.3. Развитие на образователно-социални услуги за връщане в училище на отпадналите от училище деца, които ще се изпълняват от планирания ЦОП, НПО, училища, училищни настоятелства, читалища в тясно сътрудничество с ОЗД и общинската администрация, включващи:

- Посещения на място и срещи за издирване на отпадналите деца;
- Срещи, консултации, инициативи за мотивиране на децата и техните родители;
- Организиране на консултации, занимални и помощ от учителите за наваксване на учебния материал от децата и младежите.

Дейност 1.4.2.4. Разработване на целеви програми и инициативи за подобряване на образованието в средишните училища, които се изпълняват с подкрепата на РИО на МОМН и общината. Специално внимание се отделя на мерките за наблюдение и контрол върху посещаемостта и качеството на образованието на пътуващите ученици от населените места в общината.

Мярка 1.4.3. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания

Дейност 1.4.3.1. Обхващане на деца с увреждания от масови детски градини и яслени групи към ОДЗ. През 2011 г. разработване на план за действие в община Раднево, в който ще се предвиди:

- Осигуряване на места за интегриране на деца с увреждания в общите групи в масовите детски градини, вкл. подкрепа за адаптиране към средата, осигуряване на транспорт.

Дейност 1.4.3.2. Интегриране на децата с увреждания в масови училища за обучение с подкрепата на ресурсни учители – дейността ще се осъществява от училищата, РИО на МОМН и Ресурсния център към РИО на МОМН с подкрепата на общината, която ще осигури необходимата достъпна среда за децата с увреждания – вътре и извън сградата на училището.

Дейност 1.4.3.3. Осигуряване на достъпна среда за децата с увреждания в масовите училища и детски градини в цялата община Раднево.

Мярка 1.4.4. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на техните деца:

Дейност 1.4.4.1. Обучения за изграждане на капацитет в училищата и детските градини за включване на родителите и създаване на интегрираща среда в училище: обучения на учители и директори на училища и детски градини – методи и подходи за включване на родителите и приобщаване на родителите към образованието на техните деца; разпространение на учебни материали за работа с родителите; обмяна на опит и добри практики с други училища и детски градини.

Дейност 1.4.4.2. Инициативи и съвместни дейности в училище за изграждане на връзката между трите страни: училище/учители – родители/общност – деца/ученици с подкрепата на общинската администрация, училищата в общината и гражданския сектор.

Дейност 1.4.4.3. Развитие на капацитета на Училищните настоятелства и НПО за подкрепа на интегрираното образование с участието на родителите и местните общности: създаване, активизиране, консултиране, обучения и техническа помощ на Училищните настоятелства в училищата от общината.

Специфична цел 1.5. Развитие на услуги за реинтеграция в биологичното или разширеното семейство на деца от общината, настанени в специализираните институции извън община Раднево

чрез:

- Мярка 1.5.1. Развитие на услуги за реинтеграция на децата от СИ в биологичното или разширеното семейство
- Мярка 1.5.2. Извеждане на деца от СИ в приемни семейства и в семейства на осиновители

Мярка 1.5.1. Развитие на услуги за реинтеграция на децата от специализираните институции в биологичното или разширеното семейство

Дейностите за реинтеграция на децата от СИ се извършват съвместно от ЦОП, СИ и О „ЗД“. Те включват възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството и установяване на контакт с неговите близки и роднини; консултиране (социално, правно, психологическо), информиране, посредничество, материална подкрепа към семействата за отглеждане на детето, изведено от СИ.

Дейност 1.5.1.1. Дейности на новосъздадения ЦОП (*предвидени към мярка 1.1.2.*), и ОЗД за реинтеграция на децата от СИ, намиращи се извън територията на общината в биологичното семейство.

Дейност 1.5.1.2. Изпълнение на дейности от О „ЗД“ и ЦОП по настаняване на деца от СИ в биологичното семейство, семейства на близки и роднини и услуги по подкрепа – консултиране, практическа и материална/финансова подкрепа, съдействие, информиране, посредничество.

Мярка 1.5.2. Извеждане на деца от СИ в приемни семейства и в семейства на осиновители

Дейност 1.5.2.1. Набиране на приемни семейства от ЦОП, действащ на територията на общината (съгл. Мярка 1.1.2.).

Дейност 1.5.2.2. Тясно сътрудничество между ЦОП и ОЗД при работата с кандидат - осиновители и осиновители – информиране, мотивация, консултиране, подкрепа, наблюдение и обучение на тези родители.

Специфична цел 1.6. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа в среда, близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда, чрез:

- Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от СИ;

Мярка 1.6.1. Изграждане на ЦНСТ за извеждане на деца от Раднево, настанени в СИ извън територията на общината

Центровете за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) предоставят подслон и ежедневни грижи; създават условия за социална интеграция – прием в масови детски ясли, градини, училища; и

поддържане на връзката с родители, близки и роднини. За децата с тежки увреждания също се планира настаняване в ново разкрит ЦНСТ и то предимно за тези, които не могат да бъдат изведени в семейна среда предвид заболяването им и които се нуждаят от непрекъсната специализирана резидентна грижа.

Дейност 1.6.1.1. Продължаване на дейността на ЦНСТ в община Раднево – с капацитет 15 места;

Дейност 1.6.1.2. Изграждане на ЦНСТ – 2 в община Раднево – с капацитет 14 места, в който да бъдат изведени деца с увреждания, настанени в домове за деца с увреждания.

- Услугата е планирана да се развие през 2013 по проект
- През 2011 година по проект „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск” ще се извърши изграждането на новата сграда за целта
- По проект „Детство за всички” същинските дейности в услугата ще стартират през 2012-2013 година.
- Планира се капацитета на ЦНСТ да е 14 места, от тях 2 за деца от общността.

Изведени приоритетни рискови групи по направление: Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
Деца в риск от изоставяне и настаняване в специализирани институции (фокус върху родителите и семействата на децата в риск)	Община Раднево	<u>34</u>	Дейности и услуги за превенция на изоставянето с фокус роди-телите; Семейно планиране; консултиране; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; Развиване на родителски капацитет	ЦНСТ	Увеличаване на възрастта за прием	ОДЗ – в гр. Раднево – 3; ЦДГ 4 – седмична; ЦДГ 1 – гр. Раднево; ЦДГ – с. Коларово, с. Сърнево, с. Трояново;	ЦОП	Общински програми за семейно планиране Програми за сексуално и репродуктивно здраве. Разкриване на длъжност здравен медиатор.	Обхващане на деца в детска градина и училище. Включване на децата в ученическа възраст в дейности за св. време.
Деца в риск от изоставяне на ниво родилен дом - деца от 0 до 1 година	МБАЛ – родилно отделение гр. Раднево	Средно годишно 1 дете	превенция на изоставянето; задържане на детето в семейството; Медиатор за работа с родителите по време на бременността и след раждането; Превенция на нежелана бременност; подкрепа на родителите на деца от 0 до 12 месеца.				ЦОП	Програми за семейно планиране	Координация на местно ниво между здравен медиатор, лични лекари, гинеколози и ДСП за превенция на рискова бременност от гл. точка на изоставяне

¹ Рисковите групи са систематизирани по възрастов признак. Първо е посочена основната рискова група с нейните потребности, налични и необходими дейности и услуги. След нея са добавени специфичните подгрупи на дадената рискова група, които имат допълнителни потребности, изискващи допълнителна конкретна интервенция с целеви дейности и услуги, които допълват ефекта от основния списък дейности.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
Деца с увреждания в риск от изоставяне			Ранна диагностика и своевременно лечение на заболяване/ увреждане; Превенция на рискова бременност Подкрепа на родите-ли, отглеждани деца с увреждания или със специални нужди	ЦСРИ			Мобилни услуги за работа със семействата на децата с увреждания		Общински мерки за социално включване
Деца с увреждания, настанени в домове за деца с увреждания	Деца от общината, настанени в СИ извън нейната територия	8	Дългосрочно отглеждане на деца, без семейства, за които са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване в приемно семейство или осиновяване. Осигуряване на необходимите за нормален живот условия за отглеждане, социални контакти, изграждане на умения и живот в общността.				ЦНСТ – 2		
Семейства с деца в риск от	Деца на самотни	450	Услуги за превенция; решаване на социални	ЦНСТ	Увеличаване на възрастта за	ОДЗ – в гр. Раднево – 3;	Услуги за превенция,		Общински мерки за социално

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
неглижиране , вкл. деца от многодетни семейства и деца от непълни семейства	родители Деца в многодетни семейства	183	проблеми; Социализация, семейно планиране; Развитие на родителския капацитет; Училище за родители, Семейно консултира-не, подкрепа за отговорно родителство		прием	ЦДГ 4 – седмична; ЦДГ 1 – гр. Раднево; ЦДГ – с. Коларово, с. Сърнево, с. Трояново;	консултиране дейности към ЦОП		включване и преодоляване на бедността
Семейства с деца в риск от етнически общности в неравностойно положение (с фокус ромски общности)	Обособен ромски квартал в гр. Раднево преобладават в : с.Трояново с.Трънково с. Сърнево с.Любеново	около 1431 6%	Услуги за превенция; Дейности за общностно развитие вкл. решаване на социални проблеми; Здравни програми; семейно планиране; Образователна интеграция на децата; Социализация, Развитие на родителския капацитет, особено за непълно-летни родители (майки под 18 год.)	ЦНСТ	Увеличаване на възрастта за прием	ОДЗ – в гр. Раднево – 3; ЦДГ 4 – седмична; ЦДГ 1 – гр. Раднево; ЦДГ – с. Коларово, с. Сърнево, с. Трояново; Фондация "Надежда"	Услуги за превенция, консултиране дейности към ЦОП		Национални и общински политики – програми за социално включване и преодоляване на бедността
Деца на родители, работещи в чужбина в училищна възраст			Консултации, психологическа подкрепа за децата и за близките, които се грижат за тях Ангажиране на свободното време						
Деца	ДМСГД		Реинтеграция в				Приемна грижа	Съвместни	

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
настанени в специализирани институции (СИ) (подробно посочени по-долу)	Ст. Загора	8	биологичното или разширеното семейство. Възстановяване и поддържане на връзката със семейството Осиновяване Приемна грижа; Подкрепа на семейството при отглеждане на децата;				ЦОП	дейности в КСУ – Стара Загора ; ОЗД в населените места, където са СИ по реинтеграция	
	Пазарджик	1							
	Бургас	1							
	ДДЛРГ								
	Ст. Загора	5							
	Н. Загора	3							
От 0-3 години	ДМСГД	10	- Деинституционализация, извеждане на децата от СИ;						
			- Актуализация на институционалните проекти за СИ за деца, реструктуриране и постепенно закриване на СИ - Изграждане на умения за самостоятелен живот;						
От 3-18 години	ДДЛРГ	8	- Интегриране на децата от СИ с връстниците им						
Деца с увреждания, настанени в СИ	ДДУИ	2	Постепенно извеждане на децата в резидентна грижа семеен тип					Съвместни дейности в КСУ – Стара Загора ; ОЗД в населените места, където са СИ по възстановяване на връзките със семействата	
	Сладък кладенец с. Петрово общ.	1							
	Сандански ДДМУ С. Просторно	1							

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформирани	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
			Извеждане на деца и младежи в резидентна грижа семеен тип Подобряване на грижата за децата в дома + обучение						
Деца с увреждания в семейна среда	Гр. Раднево села	57 33 24	Консултации; Подкрепа за специализирани здравни грижи; Медицинска и социална рехабилитация, Дневни и почасови услуги (за деца с работещи родители) Краткосрочни специализирани услуги, вкл. рехабилитация с посещение вкъщи	ЦСРИ Личен асистент Домашен социален патронаж			ЦОП		Общински мерки за изграждане на достъпна среда
Деца с леки и средни увреждания в семейна среда в до училищна и училищна възраст	Община Раднево	51	Достъп до образование; социализация	ЦСРИ		Ресурсен учител от Ресурсен ц-р Ст. Загора		Програми за интегриране на деца с увреждания в масови детски градини и в масови училища	Интегриране на деца с увреждания в масови детски градини и училища (държ. политика)
Родители, отглеждащи деца с увреждания в	Гр. Раднево	57 33	Информирание Подкрепа; консултиране; обучение на родителите за справя-	ЦСРИ			ЦОП		Интегриране на деца с увреждания в масови дет.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
семейна среда	села	24	не с проблема; спец. грижи; посредничество						градини и училища (държ. политика);
Деца в риск от отпадане от училище	Цялата община	Няма официални данни	Директна работа с деца, застрашени от отпадане и с техните родители; Мотивира-не за образование и задържане в училище чрез включване в клубове по интереси, в извънкласни и извънучилищни дейности Работа с родителите			Нац.Програма “С грижа за всеки ученик” НП”Чаша мляко или плод” ПИГ в селата Сърнево Коларово Трояново Обществени възпитатели и консултативен к-т към МКБППМН ОБЦК	ЦОП	Извънкласни дейности в училищата	Мерки за обхващане на децата, нередовно посещаващи училище; Извънкласни дейности; Назначаване на педагогически съветник за работа с деца и родители (вкл. работещ почасово в няколко училища
Деца от 1 до 4-ти клас, застрашени от отпадане от училище			Въвеждане на целодневна организация на обучение; Осигуряване на здравословен обяд за всички ученици в училището			НП “Оптимизация на учил.мрежа” Действащи ПИГ в някои средищни училища – Сърнево, Коларово, Трояново			Проекти по ОПРЧР и Нац. програми към МОМН Разкриване на полуинтернатни групи (ПИГ) в другите Средищни училища

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ²		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
Пътуващи ученици от ромски квартали, записани в защитени училища в друго селище за попълване на бройката			Мерки за контрол върху училищната посещаемост и подобряване на качеството на образованието им Запълване на образователни пропуски			Фондация "Надежда"			
Деца, отпаднали и необхванати в училище деца	Община Раднево	По неофициални данни 13	Директна работа с деца и родители за връщане в училище и реинтеграция в образов. система Мотивиране за образование чрез извънуч. дейности				ЦОП	Съвместни дейности между ЦОП, ДБТ и училища	
Деца/ младежи над 16 години, отпаднали от училище	Гр. Раднево Кв. Кантона и селата		Дейности за ограмотяване Полагане на изпити за завършване на образователна степен			Програма Ограмотяване и проф. квалификация Д"БГ"			

4.2 Дейности по Приоритетно направление 2:

Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Обща цел 2. Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи, чрез:

Специфична цел 2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда чрез разкриване на услуги и грижа в общността:

- Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилен екип за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на община Раднево;
- Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства
- Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Мярка 2.1.1. Подкрепа от ЦСРИ с мобилен екип за обхващане на хората с увреждания в цялата територия на община Раднево

ЦСРИ осигуряват за хората с увреждания необходимата медицинска и социална рехабилитация, здравни грижи, информация и консултации. Освен това, семействата и близките, които полагат грижи за хора с увреждания получават в ЦСРИ специализирана подкрепа, информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо, пенсионно).

Дейност 2.1.1.1. Разширяване дейността на ЦСРИ.

- Планира се постепенно да се развият мобилни услуги, които да обхванат хората с увреждания в цялата община и да осигурят достъп до услуги в семейна среда за децата и хората с увреждания, живеещи в малки изолирани населени места. Планираната мобилност е двупосочна. Първо, услугата ще отиде при клиента, когато не се изисква специално оборудване (например, рехабилитатор и психолог могат да предоставят част от услугите на място при посещение по адреси в селата по график); на място ще се предоставят консултации за семействата и обучения за ползване на техническите помощни средства и др. Второ, чрез нуждаещият се може да бъде доведен до услугата в ЦСРИ. Осигуряването на специализиран транспорт е предвидено през 2011 година.
- Увеличаване на капацитета на услугата от 40 на 50 места, което се предвижда да стане през 2014 год.

Мярка 2.1.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 2.1.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като домашен помощник, социален и личен асистент чрез продължение на националните програми (ДП³, СА⁴, ЛА⁵).

---

³ Домашен помощник

⁴ Социален асистент

Дейност 2.1.2.2. Включване на допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и попълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места.

Дейност 2.1.2.3. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество за улесняване на достъпа до технически помощни средства и достъпна среда в дома по програмите на АХУ и Закона за интеграция на хората с увреждания, чрез Клубове или Консултативни центрове за хората с увреждания в общината.

Дейност 2.1.2.4. Развиване на услуги, предлагани чрез здравни медиатори на територията на община Раднево, като общинска дейност, подкрепяна от МЗ.

Дейност 2.1.2.5. Развиване на услуги, предлагани чрез трудов медиатор, като Общинска дейност, подкрепяна от АЗ⁶

Мярка 2.1.3. Развиване на целеви общински политики/мерки за социално включване на хората с увреждания

Дейност 2.1.3.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини, предприятия и пр.

- Определяне на конкретните задачи в рамките на оперативния план за действие през 2011 г., които са включени в Общинския план за развитие – Приоритет 6.
- Изготвяне на оперативния план за действие през периода на действие на стратегията.

Дейност 2.1.3.2. Дейности на Д „БТ“, общината и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионално ориентиране и професионална квалификация (преквалификация), обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания с право на работа.

Дейност 2.1.3.3. Търсене на възможности за прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане.

Специфична цел 2.2. Да се създадат условия за реинтеграция на уязвими лица, групи и общности в риск

- Мярка 2.3.1. Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в община Раднево
- Мярка 2.3.2. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към деца, младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Мярка 2.2.1. Осигуряване достъп на развитие за етническите общности в неравностойно положение в община Раднево

---

⁵ Личен асистент

⁶ Агенция по заетостта

Дейност 2.2.1.1. Мерки за реинтеграция в образованието на неграмотните и пълнолетните с ниско образование (със специален фокус към отпадналите от училище млади хора в ромските квартали) – предвижда се развитие на смесени образователни програми за ограмотяване на неграмотни пълнолетни, включително за образование на пълнолетни млади хора с незавършена степен (без диплома) на основно или средно образование. Такива програми ще се инициират от училищни настоятелства, НПО, общини и се изпълняват в тясно партньорство със специфичен принос на всички участващи организации.

Дейност 2.2.1.2. Прилагане на Програми за професионално обучение, за младежи, напуснали СИ, лица от семейства в риск, трайно безработни, лица, осъдени на пробация, лица със зависимости и проблемно поведение.

С тази дейност се цели Обхващане с хоризонтални мерки и цели инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на Д „БТ“; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по действащите национални и оперативни програми за развитие на човешките ресурси; подкрепа за достъп до заетост и квалификация; развитието на кооперации и социални предприятия за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Мярка 2.3.2. Развиване на услуги за превенция на рисковото и зависимо поведение, насочени към деца, младежи и възрастни и реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение

Дейност 2.3.2.1. Дейности на ЦОП, ЦСРИ, подкрепени от общинската администрация и гражданските инициативи в общината – информирани и консултиране. Чрез функционирането подобни дейности ще се подпомага приобщаването на застрашените групи към обществото като цяло. Работата предимно ще е подкрепяща и консултативна, свързана с нуждите на отделните потребители и на семействата в общността.

Дейност 2.3.2.2. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги за превенция на зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства и читалища.

Дейност 2.3.2.3. Изграждане на система/механизъм за цялостна оценка на рискови групи със зависимо поведение – предлагане на комплексна подкрепа, свързана с превенция, детоксификация, рехабилитация, ресоциализация, работа с близките на такива хора и др.

- Системата ще се разработи от екип специалисти – представители от общинската администрация, образованието, здравеопазването (вкл. Психиатри) и други заинтересовани.
- Интервенциите ще се осъществяват от обучени и компетентни специалисти.
- Предвижда се намесата да е във възможно най-ранния стадий, чрез осигурено високо ниво на гъвкавост, достъпност и провеждане на цялостна и задълбочена оценка.
- Разработване и прилагане на специализирани програми за работа със зависими правонарушители, както и програми за ресоциализация на зависими към алкохол и наркотици.

Дейност 2.3.2.4. Провеждане на обучения на специалисти от различни институции и организации, които могат да откриват и насочват проблемните случаи към специализирана помощ.

Дейност 2.3.2.5. Изграждане на консултативни и терапевтични структури за работа с деца, злоупотребяващи или зависими към наркотици и алкохол, както и за техните родители към МКБППМН.

Дейност 2.3.2.6. Организиране на обучителни модули по проблемите на наркоманиите и алкохолизма за здравните медиатори, работещи в ромската общност.

Изведени приоритетни рискови групи по направление: Развитие на социални услуги за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение

Рискова Група ⁷	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ⁸		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
Пълнолетни лица с увреждания в семейна среда	Община Гр. Раднево села	1152 665 487	Дневни и почасови грижи; Медицинска, социална рехабилитация; Дневни грижи в дневен център–вкл. за сравнително подвижни ХУ с чужда помощ	Домашен социален патронаж ЦСРИ Об. трапезария Личен и асистент			Мобилен екип към ЦСРИ Социален асистент и домашен помощник		Мерки за изграждане на достъпна архитектурна среда. Специализиран транспорт и платформа.
Безработни хора с увреждания, с право на работа	В цялата община	По данн и на Д"БТ " 31	посредничество; осигуряване на трудова заетост; курсове за квалификация и преквалификация, според заболяването Осигуряване на Надомна работа	ЦСРИ		Мерки и политики на АХУ, АЗ за осигуряване на заетост; Квалификационни курсове към ДБТ			Мерки на АЗ и АХУ за стимулиране на работодателите; Спец. работни места. Облекчаване на процедурите за стимулиране на заетостта на ХУ
Лица с тежки увреждания с чужда помощ в семейна среда	Община Раднево	200	Дневни и почасови грижи въкъщи Медицинска, социална рехабилитация	Домашен социален патронаж ЦСРИ Об.			ЦНСТ Социален асистент Домашен помощник		

⁷ Рисковите групи са систематизирани по възрастов признак. Първо е посочена основната рискова група с нейните потребности, налични и необходими дейности и услуги. След нея са добавени специфичните подгрупи на дадената рискова група, които имат допълнителни потребности, изискващи допълнителна конкретна интервенция с целеви дейности и услуги, които допълват ефекта от основния списък дейности.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ⁷	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ⁸		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформирани	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
			Резидентни грижи при много тежки случаи	трапезария Личен асистент					
Семейства и близки на хора с увреждания	Община Раднево		Консултиране, информиране; Посредничество; Подкрепа от специалист	ЦСРИ					
Етнически общности в неравностойно положение (предимно от ромски произход)	Обособен ромски квартал в гр. Раднево с.Трояново с.Трънково с. Сърнево с.Любеново	Около 6% От Населението в общината	ограмотяване на възрастни, провеждано съвместно с образ. дейности за деца; Задържане на децата в училище, подкрепа за отговорно родителство; превенция на домашното насилие, Посредничество за достъп до адм. и здравни услуги, заетост услуги и здравна просвета			Мерки към ДБТ за ограмотяване и заетост;	ЦОП		Продължаване на програмата на ДБТ – "Активирание на неактивни лица" Назначаване на здравен медиатор Назначаване на помощници на учителя, където е необходимо
Безработни лица с ниско образование	25 % от Регистрираните безработни	По данни на Д"БТ" 202	Професионална квалификация Ограмотяване Осигуряване на достъп до трудова заетост; жилищна подкрепа за най-нуждаещите се			НП ОСПОЗ Заетост като ЛА и СА; общ. жилища Одобен проект по ОП "Регионално			Програми на АЗ и ДБТ; НП за субсидирана заетост (като ОСПОЗ) Оперативна програма “Регионално развитие”

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ⁷	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ⁸		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
						развитие” за жилища на социално слаби лица			
Хора, напускащи местата за лишаване от свобода Хора осъдени на пробация	Община Раднево	20 лица средно годишно	Осигуряване на квалификация и преквалификация Подкрепа за намиране на работа; Достъп до здравни услуги за здравнонеосигурените ; Психологическа подкрепа	ЦСРИ		Посредничество на ДБТ за намиране на работа Курсове за квалификация към ДБТ и по проекти ⁹	ЦОП	Кабинет за Социални и психологически консултации и ресоциализация	Активно посредничество за включване в пазара на труда; Форми на субсидирана заетост по национални програми към МТСП
Хора с увреждания без ТЕЛК (с ЛКК) в семейна среда или на резидентна грижа	Община Раднево	Средно годишно 15	Информирание и консултиране – социално, здравно, правно+ посредничество за получаване на документи	ЦСРИ Домашен Социален патронаж			Социален асистент Домашен помощник		Назначаване на сътрудници в социални дейности по НП”ОСПОЗ”

⁹ Проект “Ресоциализация и професионална квалификация на лишените от свобода”, реализиран в местата за лишаване от свобода

4.3 Дейности по Приоритетно направление 3:

Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Обща цел 3. Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в общината.

Приоритет в планирането на грижите за стари хора са услугите в общността, които им предоставят подкрепа на място и в домашна среда. Този подход осигурява по-дълготрайни възможности за старите хора да живеят в своя дом и да избягнат или поне да “отдалечат” във времето необходимостта от резидентна грижа.

Специфична цел 3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда, чрез:

- Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.
- Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.
- Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги в общността за стари хора.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.

Поради своя характер на мобилна услуга, която стига до домовете на своите клиенти, Домашният социален патронаж има потенциала да изгради широка мрежа от услуги за подкрепа в ежедневието за стари хора, живеещи в семейна среда. Тези дейности предполагат допълнително финансиране и ресурси, които надхвърлят възможностите на общинските бюджети и изискват привличане на средства от програми и от местния бизнес.

Дейност 3.1.1.1. Развитие на Домашният социален патронаж в общината. Разширеният списък на дейностите в патронажа:

- Предоставяне на храна по домовете и хранене – извършва се в момента;
- Помощ при поддържане на лична хигиена, медицински услуги и манипулации;
- Помощ в домакинството, подкрепа за поддържане на жилището – почистване, помощ за дребни битови услуги и ремонти, смяна на обзавеждане и осигуряване на повече пространство;
- Съдействие за пазаруване, плащане на сметки, осигуряване на технически помощни средства;
- Съдействие за достъп до здравни и социални услуги – придружаване, помощ при транспортиране, информирание за здравни услуги.

Дейност 3.1.1.2. Общински мерки и/или програми за подобряване на достъпа до административни услуги и социална подкрепа, които включват:

- посредничество от общинските служители, кметове и кметските наместници при адресиране на други институции и държавни служби извън общината,
- консултиране и съвети за правата и възможностите;
- техническа помощ от страна на общинските служители, кметове и кметските наместници при подготовка на документи и молби;
- помощ при транспортиране на стари хора с увреждания за подаване на заявления, молби, издаване на документи;
- транспортиране при възможност на административни служители на място при трудно подвижни стари хора и лица с увреждания.

Дейност 3.1.1.3. Продължаване функционирането на обществената трапезария през зимният сезон в община Раднево, финансирана от Фонд социално подпомагане и от бюджета на общината.

Дейност 3.1.1.4. Проучване на възможностите на общината за осигуряване на собствени или чрез проекти ресурси за функциониране на обществената трапезария и през останалите сезони от годината.

Мярка 3.1.2. Разширяване на услугите в домашна среда чрез увеличаване на капацитета на услугите домашен помощник, социален и личен асистент.

Тези услуги осигуряват домашни грижи, помощ в домакинството, обслужване, помощ за излизане и придвижване и др. услуги за стари хора, които им позволяват по-дълго да живеят в своя дом и в семейна среда. Идентифицираните потребности на рисковите групи изискват увеличение поне с 40% на наетите асистенти/домашни помощници за лица с увреждания. Дейностите ще бъдат осъществявани от общината и доставчици на социални услуги, ако са налични.

Дейност 3.1.2.1. Осигуряване и доразвиване на услугата Домашен помощник по Национални и Оперативни програми.

Дейност 3.1.2.2. Осигуряване и доразвиване на услугите Социален и Личен асистент по Национални и Оперативни програми.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги в общността за стари хора.

Дневните центрове са основната форма на социална услуга в общността, предлагаща храна, дневна грижа и възможности за общуване. Освен тях, клубовете на пенсионера и други форми на услуги също осигуряват за старите хора възможности за разнообразяване на ежедневието, общуване, споделяне на придобит опит, възможности за осмисляне на живота и достойни старини. През периода на изпълнение на Стратегията ще се положат целеви усилия за подобряване на услугите в общността за дневна грижа – повече гъвкавост, адаптиране към индивидуалните потребности на всеки човек, предоставяне на възможности за избор на

пакетни услуги от старите хора по отношение както на честотата на посещаемост, така и на видовете ползвани услуги.

Дейност 3.1.3.1. Разкриване на Дневен център за стари хора в община Раднево

- Проучване на наличните ресурси и планиране изграждането на центъра през 2012 година;
- Разкриване на Дневен център за стари хора след 2013 г. с капацитет 20 места.
- При изграждането и разкриването на Дневният център за стари хора може да се използват възможностите на Оперативните програми.

Дейност 3.1.3.2. Продължаване на общинската подкрепа за дейностите на Клубовете на пенсионера, предоставящи възможности за общуване и социален живот на стари хора с относително съхранено здраве и възможности за самостоятелно придвижване.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп на старите хора до качествена резидентна грижа в среда, близка до домашната, чрез:

- Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.
- Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни социални услуги от резидентен тип и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора

Дейност 3.2.1.1. Подобряване на качеството на грижите в Микродома за стари хора в гр.Раднево

Дейност 3.2.1.2. Разкриване на ДСХ гр. Раднево след 2012 г.

- Проучване на наличните ресурси и планиране изграждането на дома , за целта може да се търсят възможности използват финансовите схеми на Оперативните програми- 2013-2014 год..
- Разкриване на Дом за стари хора с капацитет 15 -20 места – 2015 год.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

Дейност 3.2.2.1. Провеждане на общинска политика за стимулиране на частната инициатива при разкриването на модерен частен дом за стари хора на територията на общината. Частните домове ще предоставят качествена резидентна грижа за стари хора, включително и за жители от други области от страната като осигурява работни места за хората от съответната община.

Изведени приоритетни рискови групи по направление: Грижа за старите хора за по-добър и достоен живот

Рискова Група ¹⁰	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ¹¹		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
Стари хора с различни увреждания, живеещи в семейна среда (с близки или роднини)	Община Раднево		Осигуряване на устойчива грижа в общността Почасови услуги Мобилни услуги	Домашен социален патронаж Об. трапезария Личен асистент ЦСРИ			Социален асистент Домашен помощник		
Самотно живеещи стари хора със затруднения в самообслужването и стари хора с увреждания, нуждаещи се от грижа в семейна среда	Община Раднево		Осигуряване на устойчива грижа в общността и дома им, доставка на храна, помощ при хранене, прием на медикаменти, санитарни грижи, мед. обслужване и адм. услуги, дребни битови услуги; помощ при поддържане на домашната и лична хигиена; мед. и соц. рехабилитация	Домашен социален патронаж Об. трапезария Личен асистент ЦСРИ			Мобилни услуги Непрекъснатост на програмите ЛА, СА, ДП Мобилност на услугите в домовете вкл. почасови услуги	Мобилни групи с БЧК за посещение по домовете и придружаване до обществени места	Запазване на "ОСПОЗ" или др. подобни Нац. програми фокусиране върху социалните дейности. Развитие на доброволчество
Самотно живеещи стари хора със	Община Раднево	574	Резидентна грижа – нужда от постоянно 24-часово обгрижване	ДСХ Домашен социален	Увеличаване на капацитета на ДСХ и		ЦНСТ – възможност за трансформиране на ДСХ в услуга		

¹⁰ Рисковите групи са систематизирани по възрастов признак. Първо е посочена основната рискова група с нейните потребности, налични и необходими дейности и услуги. След нея са добавени специфичните подгрупи на дадената рискова група, които имат допълнителни потребности, изискващи допълнителна конкретна интервенция с целеви дейности и услуги, които допълват ефекта от основния списък дейности.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

Рискова Група ¹⁰	Териториален обхват (общини и нас. места)		Съдържание на необходимите дейности и подкрепа за рисковите групи	Налични социални услуги, мерки и програми за “социално включване”			Пропуски и липси – Какви, къде? Необходими нови социални и услуги, междусекторни услуги, мерки за социално включване (ВАРИАНТИ)		
	Разпределение	брой ¹¹		А)Налични социални услуги	Б) Социални услуги за трансформиране	В) Налични мерки в други сектори	Г) необходими нови социални услуги (видове)	Д) нови “смесени” и междусекторни услуги	Е) нови мерки за социално включване
затруднения в самообслужването, които имат нужда от резидентна грижа			Подобряване на качеството на услугите	патронаж Об. трапезария	предоставяне на услугата за жени и мъже		резидентен тип.		
Стари хора – пенсионери с ниски доходи които могат да се обслужват сами	Община Раднево		Осигуряване на храна, лични и социални контакти, Информирание и консултиране – социално, здравно, правно	Домашен социален патронаж Об. трапезария		Пенсионерски клубове и Читалищна дейност	Дневен център за стари хора		
Тежко болни и хора с тежки увреждания без грижа в семейна среда	Община Раднево	10	24 часово медицинско обгрижване за хора без близки или с възрастни родители, които не могат да се грижат за тях	Домашен социален патронаж			Резидентна грижа в ЦНСТ за хора с увреждания		

4.4 Преки резултати и индикатори за изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево

Постигането на целите на стратегията в рамките на нейното действие ще се подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в община Раднево ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Ключовите базисни индикатори за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2016 г. Такива са:

- ⇒ Развита модерна социална политика в подкрепа на интегритета на семейства и общности в община Раднево в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности;
- ⇒ Подобро равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;
- ⇒ Увеличена степен на обхващане на пръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги;
- ⇒ Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 20% от старите хора в община Раднево с приоритетно обхващане на самотно живеещите в отдалечените населени места.
- ⇒ Увеличена степен на териториално обхващане на рисковите общности и индивиди чрез развитие на услуги в общността за нуждаещи се хора и пръснати рискови групи от изолирани населени места върху 70% от територията на общината;
- ⇒ Намаляване на броя на изоставените деца с 20% годишно;
- ⇒ Повишен капацитет за управление на СУ на поне 15 представители на администрацията, дирекции социално подпомагане и персонал на доставчиците на услуги в община Раднево;
- ⇒ Инициирани и развити поне 2 услуга и/или мерки (проекти) за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция по отношение на постигнатата промяна в ситуацията в община Раднево и ползите за рисковите групи в резултат от шестте години изпълнение на Стратегията са:

- ⇒ Осигурена подкрепа за поне 30% от уязвимите семейства и деца чрез действащите социални услуги;
- ⇒ Постигнато намаляване с 20 % на децата, настанени извън семейството си;
- ⇒ Поне 95% от децата в предучилищна възраст, обхванати в детска градина и от децата в задължителна училищна възраст - в подходяща форма на образование;
- ⇒ Намаление с 80% на отпадналите от училище деца;
- ⇒ Подобрена грижа за децата, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);
- ⇒ Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 30% от хората с увреждания – потребители на услугите ЦСРИ, Домашен социален патронаж, Домашен помощник, Социален и Личен асистент;
- ⇒ Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 10 - 15 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда.

- Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

Измерването на напредъка по тези показатели ще покаже до каква степен изпълнението на Общинската стратегия е допринесло за модернизацията на социалните услуги и политики за социално включване в област Стара Загора в съответствие с националните приоритети за деинституционализация, подкрепа на интегритета на семейства и общности и европейските ценности.

4.5 Обобщена таблица за планираните услуги в община Раднево

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2016			
1	Център за обществена подкрепа (ЦОП) – държавно делегирана дейност (ДДД)¹²	Деца и семейства в риск Деца в риск от отпадане от училище Деца, необхванати и отпаднали от училище	Община Раднево		40	Превенция на изоставяне; Подкрепа на семейството при отглеждане на детето; работа с деца и родители за връщане в училище, Консултации; Услуги за деинституционализация Реинтеграция в семейството, превенция на насилието	Гр. Раднево	Нова за планиране капацитет – 40 места след 2011 г.
2	Приемна грижа	Грижа за изоставени деца	Община Раднево		5	информационни кампании, обучение, подбор и наемане на приемни родители, наблюдение и подкрепа за приемните родители и приемните деца, възстановяване и/или поддържане на връзки със семейството; Приемната грижа ще се развива в рамките на ЦОП	Гр. Раднево	Съвместна работа с Областен център по приемна грижа гр. Стара Загора – старт през 2010 с подкрепата на УНИЦЕФ ЦОП след 2011г.
3	ЦСРИ(ДДД)	Лица и деца с увреждания, временно нетрудоспособни и лица в неравностойно положение.	Община Раднево	40	50	Медицинска, социална и психологична рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически и пенсионни; Умения за самостоятелност. Занимания в компютърен кабинет. Организиране на свободното време. Мобилни услуги от рехабилитатор и психолог. Разширяване на услугата чрез развитие на мобилност в селата от общината (закупуване на специализиран транспорт и стълбищна платформа)	Гр. Раднево	Налична, планира се увеличение на капацитета през 2014 год.

¹² Услугите, предоставяни като държавно-делегирана дейности са отбелязани със съкращението ДДД

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2016			
4	Масови детски градини и училища; ресурсни учители.	Деца с увреждания в семейна среда	Община Раднево			Програми за интегриране на деца с увреждания в масови дет. градини и в масови училища; обучение с подкрепата на ресурсни учители		Налична за допълнителни дейности.
5	Образователни програми и инициативи на община, училища, МОМН)	Деца в риск от отпадане от училище Деца отпаднали и необхванати от училище	Училищата в цялата община			Разработване на механизъм или процедура за координация на областно ниво между РИО на МОМН, общините; РДСП (ДСП), НПО		През 2011 г. – разработване на целеви образователни програми за приобщаване на деца и родители към училище
6	ЦНСТ(ДД)	За деца в риск (седмична грижа за деца от 3-7 год.)	Община Раднево	15	15	Задоволяване на основни жизнено потребности. Осигуряване на безопасна и сигурна среда за живеене. Психологическа подкрепа на децата и техните семейства. Предоставяне на набор от услуги, грижа и занимания за формиране и развитие на различни навици и умения. Организиране на свободното време и създаване на условия за индивидуална изява на способностите на всяко дете.	Гр. Раднево	Налична
	ЦНСТ(ДД)	Деца с увреждания	Община Раднево	0	14	Предоставя условия за дългосрочно отглеждане на деца, без семейства, за които са изчерпани възможностите за връщане в биологичното семейство, настаняване в приемно семейство или осиновяване. Осигуряване на необходимите за нормален живот условия за отглеждане, социални контакти, изграждане на умения и живот в общността.	гр. Раднево	Нова за планиране 2011 по проект „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагачи услуги за деца в риск” и проект”Детство за всички”
7	Здравен	Уязвими групи от компактни	Община Раднево	0	1	Подпомагане на процеса на достъп	гр. Раднево	Нова за

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2016			
	медиатор Общинска действие, подкрепяна от МЗ	ромски общности: - деца - бременни - възрастни хора - хронично болни - хора с увреждания				до услуги в сферата на здравеопазването. Осъществява контакти между ОПЛ, други мед. специалисти и пациенти. Профилактика за деца и възрастни; участие в превенция на изоставянето, дейности в подкрепа на майчинството. Консултиране на целевата група по проблемите на семейното планиране и репродуктивното здраве.		планиране – 2011г. Обучение и назначаване на здравен медиатор в Община Раднево
8	Трудов медиатор Общинска действие, подкрепяна от АЗ	Уязвими групи от компактни ромски общности: - трайно безработни	Община Раднево	0	1	Посредничество за достъп до трудовия пазар, професионално ориентиране, квалификация, преквалификация, ограмотяване, курсове и др.	Гр. Раднево	Нова за планиране – 2011г. Чрез Д"БТ" по НП или ОП
9	Домашен социален патронаж Общинска действие	Самотно живеещи стари хора с увреждания и/или със затруднения в самообслужването, които имат нужда от грижа в семейна среда Самотно живеещи стари хора в отдалечени нас. места без достъп до услуги. Социално слаби деца с увреждане.	Община Раднево	330	330	Комплекс от социални услуги, предоставяни по домовете, свързани с предоставяне на храна, комунално-битови услуги, помощ в домакинството, здравна и мед.грижа, съдействие за осигуряване на технически помощни средства при ползватели с увреждане, съдействие при изготвяне на документи за ТЕЛК, съдействие при подаване на молби-декларации в Д"СП".	Гр. Раднево	Налична
10	Обществена трапезария (сезонна, тъй като работи през зимния сезон) Общинска действие и със средства от	- Лица и семейства на месечно подпомагане по реда и условията на чл. 9 от ППЗСП; - Лица с доказана липса на доходи и близки които да се грижат за тях;	Община Раднево	35	35	Обществената трапезария осигурява безплатна храна на хора с много ниски доходи или без доход. По изключение, приготвяната храна от Обществената трапезария – гр. Раднево може да се предостави и за домашна консумация, когато ползвателят има здравословни	Гр. Раднево	Налична - работи през зимния сезон

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположени е	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2016			
	Фонд "Социално подпомагане"	- Самотно живеещи лица и семейства, получаващи минимални пенсии(пенсии за осигурителен стаж и възраст, пенсии за инвалидност, наследствени пенсии, пенсии, несвързани с трудова дейност); - Скитащи и бездомни деца и лица;				проблеми, е лице с увреждане или живее в друго населено място от общината.		
11	Клуб на пенсионера Общинска дейност	Пенсионери, които нямат сериозни здравословни проблеми и се обслужват сами	Гр. Раднево и населени места от общината	13бр.	15бр.	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно	Гр. Раднево С. Сърнево С. Ковачево С. Полски градец С. Трояново С. Любеново С. Коларово С. Трънково С. Диня	Налични и нови дейности Разкриване на клубове в с. Боздуганово, с. Даскал Атанасово
12	Клуб на инвалида Общинска дейност	Хора с увреждания,, които имат възможност да се предвижват	Гр. Раднево	1 бр.	1 бр.	Осигуряване на лични и социални контакти. Информирание и консултиране –социално, здравно, правно за хората с увреждания	Гр. Раднево	Налична
13	Дневен център за стари хора (ДЦСХ)ДДД	Самотно живеещи стари хора; пенсионери с ниски доходи, които могат да се обслужват сами	Населени места от общината	0	20	Осигуряване на храна, лични и социални контакти, консултации медицинска грижа		Планирана за стартиране след-2011
14	Дом за стари хора (ДДД)	Хора в над трудоспособна възраст	Община Раднево	6	15-20	Осигуряване на резидентна грижа за възрастни хора, които могат да се обслужват сами и такива с увреждане (жени и мъже) , нуждаещи се от 24-часово обгрижване	Гр. Раднево	Нова за планиране през 2015

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

№	Услуга, вид	Потребители		Капацитет		Съдържание – основни дейности, фокус на услугата	Местоположение	Статус - налична / нова (година за стартиране)
		Целеви групи	Териториален обхват	2010	2016			
15	Личен асистент услуга в общността по национална програма или ОП РЧР	Лица и деца с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Раднево	23	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на хора и деца, нуждаещи се от постоянно обгрижване в ежедневието си, предоставяне на алтернативен избор за професионално развитие на семейства, в които има лице с трайно увреждане.	Община Раднево	Налична, за разширяване
16	Социален асистент - услуга в общността по НП или ОП РЧР	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Раднево	0	30	Осигуряване на грижи в семейна среда на деца и лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот и са в риск от институционализация	Община Раднево	Нова за планиране
17	Домашен помощник - услуга в общността по НП или ОП РЧР	лица с трайни увреждания, с тежки здравословни състояния, които не могат или са много затруднени да се обслужват сами	Община Раднево	0	20	Осигуряване на грижи в семейна среда на лица, които поради различни ограничения от здравословен характер са изключени от социалния живот.	Община Раднево	Нова за планиране

4.6 Оперативен план с времеви график за изпълнение на Общинската стратегия 2011 - 2016

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
1.	ЦОП– Раднево - подготовка, изграждане, предоставяне на услугите	Гр. Раднево		+	+	X	X	X	Проект ДДД	Община, доставчик
2.	Услуги по настаняване при близки и роднини	Община Раднево	X	X	X	X	X	X		ОЗД при Д"СП" Гр. Раднево
3.	Услуги в подкрепа на осиновяването	Община Раднево	X	X	X	X	X	X		ОЗД при Д"СП" Гр. Раднево РДСП
4.	Съвместна работа с Областния център по приемна грижа – дейности на общинска ниво	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	Собствени ресурси	Д"СП" Община
5.	ЦСРИ – Раднево предоставяне на услуги	Раднево	X	X	X	X	X	X	ДДД	Община
6.	Общински услуги за осигуряване на специализиран транспорт за хората с увреждания	Раднево	+	X	X	X	X	X	Общински бюджет	Община
7.	Осигуряване на помощни средства за хората с увреждания по ЗИХУ	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	АХУ	Д"СП" Гр. Раднево
8.	Общински мерки за изграждане на достъпна среда	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	Общински бюджет Проекти	Община, НПО
9.	Смесени социално-образователни програми и кампании за отговорно родителство	Община Раднево		С	С	С	С	С		Училища, учил. настоятелства
10.	Програми и кампании за превенция на рисково поведение, зависимости при деца и младежи Извънкласни и извънучилищни дейности за превенция при подрастващите	Всички училища в общината		С	С	С	С	С	Собствени ресурси НП от МЗ	Община Училища, учил. настоятелства
11.	Дейности на МКБППМН и консултативен кабинет към нея	Община Раднево	X	X	X	X	X	X		МКБППМН
12.	Кампании за обхващане на децата в задължителното предучилищно образование	Училища Детски заведения в общината	С	С	С	С	С	С		Община, училища, детски заведения
13.	Целеви програми за подобряване на образованието в средишните училища	Средишни училища в общината	С	С	С	С	С	С	Проектно финансиране	Община, РИО, училища
14.	Мерки за обхващане на децата с увреждания в детски градини и масови училища и в подходящи форми на включено образование. Ресурсни учители	Училища Детски заведения в общината	С	С	С	С	С	С		Община, РИО, училища, детски заведения, Ресурсен център към

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги – община Раднево

(2011 – 2016)

№	Услуга / дейност / мярка	местоположение	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Източник на финансиране	Изпълняваща организация
										РИО
15.	ЦНСТ за деца в риск	Гр. Раднево	X	X	X	X	X	X	ДДД	Община
16.	ЦНСТ за деца с увреждания	Гр. Раднево		+	X	X	X	X	ОП „РЧР”, ДДД	Община
17.	Назначаване на здравен медиатор за работа в компактни ромски общности – подбор, обучение, изпълнение на дейности	Община Раднево	+	X	X	X	X	X	Община, МЗ	Община, РЗИ, МЗ
18.	Назначаване на ромски трудов посредник към Д"БТ" за заетост на безработни роми	Община Раднево	+	X	X	X	X	X	АЗ	Д"БТ", община
19.	Назначаване на сътрудници в социални дейности	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	АЗ, НП"ОСПОЗ"	Община
20.	Програми на ДБТ за професионална квалификация и заетост за безработни	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	Бюджет Д"БТ" ОП РЧР	Д"БТ", община
21.	Домашен социален патронаж	Гр. Раднево	X	X	X	X	X	X	Общински бюджет	Община
22.	Обществена трапезария	Гр. Раднево	X	X	X	X	X	X	Общински бюджет Фонд "Социално подпомагане"	Община
23.	Програми - домашен помощник, социален асистент, личен асистент за хора с увреждания и стари хора	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	НП и ОП РЧР	Община, Д"СП"
24.	Мобилни групи с БЧК за посещение по домовете и придружаване до обществени места	Гр. Раднево	+	X	X	X	X	X		Община, БЧК
25.	Дневен център за стари хора – подготовка, изграждане, предоставяне на услуги	Община Раднево	+	+	+	X	X	X	Проект, ДДД	Община, доставчик
26.	Продължаване на дейностите на клубовете на пенсионера	Община Раднево	X	X	X	X	X	X	Общински бюджет	Община
27.	ДСХ - Трансформиране в ЦНСТ – подготовка, предоставяне на услуги	Гр. Раднево	X	X	X	X	X	X	Проекти, ДДД	Община, доставчик

¹ Знакът “+” отбелязва периода на изграждане и подготовка на социалната услуга / програма

¹ Знакът “X” отбелязва периода на предоставяне на социални услуги / изпълнение на социална програма

¹ Знакът “Т” отбелязва периода на трансформиране, разширяване или закриване на социални услуги

¹ Знакът “С” отбелязва смесените услуги, между секторните инициативи и хоризонтални мерки за социално включване

5 Отговорности и роли в изпълнението на Общинската стратегия

Ролите и задачите на Общината и институциите на общинско ниво, доставчиците на услуги и другите заинтересовани страни в изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги се определят от техните компетенции, потребностите на рисковите групи и планираните дейности за посрещането им.

5.1 Управление на изпълнението на Стратегията, оперативно планиране, отчетност

Общината разработва, приема и прилага Общинска стратегия за развитие на социалните услуги (2011-2016). Чрез нея на територията на общината ще се реализира и Областната стратегия за развитие на социалните услуги. Общината разработва, приема и осъществява годишни планове за действие.

Местното самоуправление се осъществява от Общинския съвет, а местната изпълнителна дейност - от кмета и общинската администрация, които заедно осъществяват местната власт.

Местните власти разработват и изпълняват **интегрирани политики за развитие** на хората в риск на тяхната територия като комбинират ресурсите и координират дейностите в сферата на социалното подпомагане, образование, здравеопазване, политики на пазара на труда, водени от интересите и нуждите на групите и хората в риск. Общината е доставчик на социални услуги. Общината развива интегрирани политики в подкрепа на децата в риск, хората с увреждания и старите хора. Общината осъществява годишен мониторинг и оценка на изпълнението на социалната услуга и оценка на нуждите на групите в риск.

В община Раднево управлението и контрола на изпълнението на Стратегията ще се извършва от Дирекция „Евроинтеграция и социална политика”, а изпълнението на дейностите е възложено на гл.експерт в отдел „Социална политика” в ОБА – Раднево.

Общината се ангажира да предоставя за сведение на Областния съвет за развитие всички проекти, с които кандидатства за финансиране на дейности по изпълнението на Областната стратегия за развитие на социални услуги. Определените като ключови участници в изпълнението на стратегията докладват поне веднъж годишно на заседание на Областния съвет за развитие за извършеното, за трудностите, които срещат, както и да правят предложения за подобряване на Стратегията.

Роля и отговорности на **Общинския съвет**:

- Обсъжда и приема Общинска стратегия за развитие на социални услуги на територията на общината и годишния оперативен план за изпълнението ѝ по предложение на кмета на общината;
- Одобрява докладите за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги по предложение на кмета на общината;
- Съгласува проектни предложения за финансиране на социални услуги, които ще се развиват на територията на общината и планирани в Областната стратегия.
- Взема решения, свързани с развитие на СУ на територията на общината (откриване, закриване, разширяване, дофинансиране и пр.).

Решение за развиване на конкретна социална услуга се взема от Общинския съвет, като преди това е било разгледано в съответната постоянна комисия и консултирано по въпросите, свързани с финансирането. Предложението се внася от кмета или от общинските съветници.

Ролята на **кмета на общината** е ключова за цялостното изпълнение на Областната стратегия за социалните услуги на общинско ниво. Кметът на общината:

- Организира изработването на общинските програми и планове за развитие на социални услуги на територията на общината и на програмата за реализацията му и след съгласуване с Обществения съвет и с Дирекция по социално подпомагане ги внася за обсъждане и приемане от Общинския съвет;
- Организира разработването на общинските секторни политики и – след гласуването в Общинския съвет – организира цялостното им изпълнение. Кметът и общинската администрация осъществяват съгласуването на дейностите за развитие на социалните услуги с общите хоризонтални мерки за социално включване;
- Ръководи, организира и контролира дейността по изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги;
- След съгласуване с Обществения съвет представя годишен и заключителен доклад за изпълнението на програмата за реализация на общинския план за развитие на социални услуги за одобряване от Общинския съвет;
- Участва в осъществяването на годишен мониторинг и оценка на изпълнението на общинския план за развитие на социалните услуги като част от Областната стратегия;
- Търси възможности за финансиране от различни финансови източници за реализиране на конкретните общински дейности, планирани в съответния общински компонент на областната стратегия.

Общественият съвет по социално подпомагане е консултативен орган към общината за осъществяване на сътрудничество, координация и консултация между община, централни държавни органи и доставчици на социални услуги с цел реализиране на социалната политика в конкретната общината. Неговата роля в изпълнението на стратегията е свързана с:

- Обсъждане на областната стратегия и включения в нея общински компонент,
- Осъществяване на обществен контрол върху развитието на социалните услуги и инициативи, съобразно стратегията;
- Стимулиране на партньорството между местната власт и доставчиците на социални услуги за реализиране на планираните дейности в стратегията на територията на общината.

Местните власти носят конкретни отговорности също за инициирането и изпълнението на хоризонталните политики и мерки за социално включване. В този контекст, **община Раднево** поема и основната отговорност за изпълнението на мерки за социално включване, предвидени в Стратегията, като:

- Координира и инициира развитието на програми за повишаване на родителския капацитет, задържане на децата в училище, повишаване на качеството на образование и превенция на рисковото поведение на деца съвместно с училищата и центровете за обществена подкрепа;
- Отговаря и осигурява условия за обхващане на всички деца на територията на общините в подготвителни групи и класове, гарантира спазването на задължителното изискване за записване на ученици в първи клас след завършена предучилищна подготовка в общинските училища;
- Координира и инициира развитието на програми в училищата за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи, както и за наваксване на образователни пропуски;

- Развива интегрирана политика за подкрепа на хората в пенсионна възраст чрез комбиниране на ресурсите на Домашен социален патронаж, националните и оперативните програми за предоставяне на грижи в домашна среда и за осигуряване на заетост (НПСПОЗ), клубовете на пенсионера и читалища. Разширява функциите на патронажа и развива мобилни екипи за предоставяне на домашни грижи;
- Осигурява условия за посещаване в масови детски градини и училища на деца с увреждания, включително с осигуряване на транспорт и на достъпна среда.

Местният бизнес не е включен в процеса на областното планиране, но неговите представители могат да участват в изпълнението на част от дейностите в общинската стратегия. За тази цел е необходимо бизнесът да разграничи стопанските си интереси от обществените отговорности. Приносът на **местния бизнес** се очертава в някои направления:

- Мобилизиране на бизнеса в публично-частните партньорства (за интегриране на пазара на труда на младежи, напускащи специализираните институции, за изграждане на социална инфраструктура, поддържане на различните сгради за социални услуги, социално предприемачество.)
- Финансиране и съфинансиране на пилотни алтернативни социални услуги, които са от особено значение за решаване на проблемите на рисковите групи, но са извън кръга на държавното финансиране.

5.2 Доставчици на социални услуги

За съжаление на територията на общината към момента няма активни неправителствени организации и основният доставчик на социални услуги е Общинската администрация. Общината:

- разработва, приема и прилага Общинска стратегия за развитие на социалните услуги
- разработва, ръководи и изпълнява проекти по оперативните програми за предоставяне на социални услуги

Неправителствени организации допринасят за прилагането на принципите и философията на Стратегията като представители на гражданското общество и групите в риск. С активното участие на НПО в процеса се подобрява развитието на съществуващите услуги, застъпничество, обучение, партниране в управление на услуги.

5.3 Взаимодействие с областните и държавни структури

Областен съвет за развитие на област Стара Загора – колективен междуведомствен орган, председателстван от областния управител, носещ определени отговорности за развитието на социалните и между секторните услуги на територията на областта

Териториални поделения на АСП – РДСП в областните административни центрове, провеждащи държавната социална политика на ниво област, а Дирекциите "Социално подпомагане" на територията на всяка община по отношение на закрила на детето; рехабилитация и социална интеграция на хората с увреждания и проучване на потребностите на населението в областта и в общините от социални помощи и социални услуги.

Регионални дирекции за социално подпомагане– Стара Загора

- Изготвя съвместно с общините годишен план за изпълнение на Областната стратегия за развитие на социални услуги;
- Поема оперативната и техническа координация на изпълнението на Стратегията с подкрепата на областна администрация и общините;
- Изготвя становища и прави предложения до АСП за откриване и закриване на социални услуги, в съответствие с планираните дейности в стратегията;
- Събира и актуализира база данни с резултатите от предоставяните социални услуги и следи за изпълнението на индикаторите за оценка на стратегията;
- Сътрудничи с областната и общинските администрации и с неправителствени организации при осъществяването на планираните дейности в стратегията;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация и системен контрол върху предоставянето на социалните услуги, планирани в стратегията;
- РДСП отговаря за подготовката на планове за закриване/трансформиране на СИ и тяхното изпълнение; РДСП носи отговорност за реформирането и реструктурирането на специализираните институции в област Стара Загора;
- РДСП отговаря за създаването и дейността на работна група на областно ниво за консултиране и подкрепа на процеса на изготвяне на плановете;
- Осигурява методическа подкрепа на персонала на социалните услуги, планира програми за професионално развитие и квалификация.

Дирекция социално подпомагане- Раднево:

- Прави предложения до кмета на общината за предоставяне на социални услуги в общината;
- Прави предложения до РДСП - Стара Загора за откриване, реформиране и закриване на социални услуги, съобразно планираните дейности в стратегията;
- ДСП и ОЗД управляват случаите на хората и децата в риск; разработват оценки и индивидуални планове за децата и лицата;
- Осъществяват сътрудничество между общинската администрация и неправителствени организации във връзка с областната и общинската стратегии и предвидените дейности в тях;
- Събират и актуализират данните на базовите индикатори и резултатите от изпълнение на социалните услуги;
- ОЗД подпомага интегрирането на деца в детски ясли, детски градини и предучилищно образование; съвместно с ЦОП в общините ОЗД работят за изграждане на връзки между децата, настанени в СИ и семейството им; провежда дейности за изграждане на родителски капацитет, за задържане и реинтеграция на децата в училище и за превенция на рисковото поведение.

Държавна агенция за закрила на детето съществена подкрепа на заинтересованите страни в реализацията на заложените приоритети и цели на стратегията. Отговаря и за реформирането на специализираните институции за деца.

- Оказва методическа помощ на Областна управа, местни власти и общинската администрация, юридически и физически лица, осъществяващи дейности по закрила на

детето и на други държавни органи за реализиране и оценка на техните дейности при осъществяване на планираните социалните услуги в областната стратегия за децата;

- Издава лицензи на доставчиците на ново разкрити социални услуги за деца;
- Контролира стандартите и критериите за качество на социалните услуги за деца и семейства.

Регионален инспекторат по образованието на МОМН Стара Загора отговаря съвместно с РДСП за координирането и изпълнение на дейностите от стратегията, свързани с образованието, като осигуряване на достъп до качествено образование на деца и ученици, реинтеграция в системата на образование на необхванати, отпаднали и нередовно посещаващи училище ученици, интегриране в системата на образование на децата с увреждания, отглеждани в семействата и от СИ, и контролира дейностите, свързани с насочване на деца със специални образователни потребности, осигуряване на учители за ресурсно подпомагане на децата с увреждания и пр. Съвместно с РДСП, ДБТ и директори на училища планира програми за вечерно и професионално обучение за младежи и възрастни с основно и по-ниско образование.

Регионална здравна инспекция и Регионален съвет по здравеопазване осъществява и организира държавната здравна политика на територията на област Стара Загора. Конкретните им отговорности са насочени към здравна профилактика на майчинството/ бременността с фокус нежелана и рискова бременност; медицинска рехабилитация за деца и възрастни с увреждания и подкрепа за техните семейства; разработване на здравно-социални програми за семейно планиране; качествена здравна грижа в домовете за деца и хора с увреждания и стари хора.

Дирекция Бюро по труда в община Раднево участва в планирането и изпълнението на програми и активни мерки за интеграция на пазара на труда на хора в риск (лица с увреждания, младежи напускащи специализирани институции, младежи, отпаднали от училище, трайно безработни, със специално внимание към безработните от обособен

5.4 Партньорство и сътрудничество с други общини, работа в мрежа

Ефективното между общинско партньорство и междусекторни сътрудничество ще допринесе за изграждане на оптимална мрежа от социални услуги в община Раднево, която да осигури равен достъп до услуги за рисковите групи и инструменти за максимално оползотворяване на наличните ресурси. Изграждането на **механизми на партньорство** включва:

- Повишаване ефикасността на услугите и допълване на наличните ресурси чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество;
- Стимулиране на междуобщинското партньорство в социалните услуги;
- Утвърждаване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и развитие на смесени услуги.

В община Раднево ще бъдат използвани разнообразни **инструменти за сътрудничество** като:

- Споразумения за съвместна работа за инициране /изпълнение на общи дейности, между общински и смесени услуги чрез определяне на рамкови правила и области на съвместна работа;
- Партньорства – съвместни действия в определени от споразумението насоки за съвместна работа;
- Сътрудничество със ЗМО в дейностите за мониторинг и оценка на Стратегията;
- Обществен съвет с постоянно действие;

- Отворени работни групи с участие на всички заинтересовани страни и участие на експерти в съвместни работни групи, комисии и екипи;
- Провеждане всяка година на срещи и обменни посещения между съседните общини Стара Загора, Опан и Раднево за обмен на информация за групи в риск, обсъждане и планиране на съвместни дейности и проекти за подкрепа на целевите групи. Между общинските срещи са с участието на всички заинтересовани институции, в чиито компетенции попадат групите в риск (като ДСП, ДБТ, доставчици на социални и здравни услуги, училища, НПО и др.)
- Планиране и изпълнение на съвместни проекти с допълване на наличните ресурси на съседни общини за изпълнение на Общинската стратегия на общинско ниво;
- Съвместно развитие на мобилни екипи за осигуряване на подкрепа на хора с увреждания и самотни стари хора в изолирани населени места;
- Разработване на между общински и междусекторни проекти за подкрепа на групите в риск - решаването на проблемите на тези групи често изисква комбиниране на ресурсите на местно ниво и участието на всички заинтересовани страни.

Развитието на партньорствата между общини и сектори, изграждането на мрежи на областно и местно ниво ще способства за съчетаването на наличните и потенциалните ресурси, допълването и съгласуването на дейностите на ангажираните институции от различните сектори с фокус потребителите на услуги, уязвимите общности и групи.

5.5 Участие на общината в мониторинга и оценката

Изграждането на система за мониторинг и оценка предполага комплекс от дейности, които се осъществяват на няколко етапа:

- Планиране и изпълнение на дейности за мониторинг и оценка;
- Задължителни дейности
- Създаване на структура и изграждане на комисия;
- Разпространение на заключенията от мониторинга и оценката и актуализиране на планове и дейности в съответствие с направените препоръки.

Планът за действие по прилагането на системата за мониторинг и оценка предвижда разработване и приемане на:

- Дългосрочни планове за тригодишен период – първият период обхваща 2011-2013 г. И вторият период - 2014-2016 г.;
- Годишни оперативни планове за дейностите по мониторинг и оценка за всяка година от изпълнението на стратегията.

Дългосрочните и годишните планове за мониторинг и оценка се разработват от основния екип на ЗМО, съгласуват се с разширения екип и се внасят за приемане от Областния съвет за развитие като част от годишния отчет по изпълнението на Стратегията и оперативния план за действие през следващата година.

Задължителните дейности по мониторинг и оценка включват:

- Текущ мониторинг на дейностите – събиране на информация, посещения на място, доклади от мониторинговите посещения;
- Създаване и постоянно актуализиране на база данни на общинско ниво

- Събиране на информация и анализ на индикаторите за прогреса в изпълнението на Стратегията;
- Разработване на годишен доклад за цялостното изпълнение на Стратегията;
- Провеждане на междинна оценка на релевантността и ефективността на Стратегията - в края на третата година от външен екип от експерти. Заключениета и препоръките от Междинната оценка се използват при планирането на следващия тригодишен период от изпълнението на Стратегията;
- Разработване и внасяне на предложения за промени/подобрене в приоритетните направления, целите, дейностите на Стратегията.
- Разпространение на заключенията и препоръките от мониторинга и оценката;
- Финална оценка на ефективността на Стратегията в края на петата година от външен експертен екип;

В зависимост от наличните ресурси могат да се планират и **допълнителни дейности** като: тематични оценки, фокусирани върху едно или повече приоритетни направления или върху една или повече групи дейности, проучвания по специфични въпроси, необходими за стартиране на нови дейности и/или иновативни услуги по целите на Стратегията

Създаване на комисия за мониторинг и оценка

Оперативното изпълнение на дейностите изисква да се обособи комисия за мониторинг и оценка (КМО) с ясни и конкретни задачи и отговорности, което да разполага и с относителна независимост от преките изпълнители на услугите и мерките за социално включване. Общинската комисия по мониторинг и оценка ще се регламентира със Заповед на Кмета на община Раднево.

Структура: КМО ще се създаде с участието на ДСП, която ще работи в партньорство с общината. Участието и задълженията на ДСП се съгласуват и одобряват от РДСП.

Комисията обхваща 5 души – 2 от общинска администрация Раднево, 2 от ДСП Раднево и 1 представител на Обществения съвет по социално подпомагане.

Задачите и отговорностите на КМО се разпределят, както следва.

- Координира цялостната дейност по мониторинг и оценка в общината;
- Планира дейностите за мониторинг и оценка;
- Изпълнява посещения на място за наблюдение на дейности и социални услуги в общината;
- Събира информация на общинско ниво и систематизира;
- Изработва общ годишен мониторингов доклад за изпълнението на Стратегията, който се представя за обсъждане и одобрение на Общински съвет- Раднево;
- Обсъжда заключенията и препоръките от докладите за мониторинг и оценка;
- Организира разпространението на резултатите от мониторинга и оценката сред заинтересованите страни и сред обществеността.

6 Ресурси

6.1 Финансова рамка и източници на финансиране на социалните услуги в община Раднево

За финансиране на дейностите за реализация на Стратегията за периода 2011 г. – 2016 г. по години са нужни средствата, посочени в таблица 1. При тяхното определяне са отчетени включените в РМС 715 от 01.10.2010 г. дейности, разглеждани като държавно делегирани и местни дейности по функция 5 „Социално осигуряване, подпомагане и грижи”. При разчета на необходимите средства се отчита фактът, че страната се намира в сериозна финансова, в т.ч. и

бюджетна криза, поради което за развитието на социалните услуги, където за финансиране на държавно делегираните дейности водеща е ролята на държавния бюджет.

Като база за извършване на прогнозата за текущата издръжка са използвани действащите единни финансови стандарти, утвърдени с РМС 715 от 01.10.2010 г. за 2011 г. С оглед на посочената кризисна ситуация разходните равнища за социалните услуги за 2011 г. са оставени на равнището на 2010 г. Увеличение на финансовите стандарти са предвидени за следващите години, както следва: за 2012 г. с 2%, за 2013 г. с 4%, за 2014 г. с 7% и за 2015 г. с 10% спрямо определената за базова 2010 година. Това е достатъчно песимистична прогноза, тъй като посочените равнища са в рамките на допустимата инфлация в годишно измерение, която може да се очертае след излизане на страната от рецесията.

При определяне на източниците на финансиране се дава приоритет на делегирането от държавата средства за общината, която е призвана да предоставя социалните услуги съобразно местните потребности. При осъществяване на по-сериозни стъпки в сферата на финансовата децентрализация може да се очаква постигането на по-голяма финансова самостоятелност. Но даже и да се реализира подобна дълги години отлагана реформа, не може да се очаква значителна промяна в нагласата на общината по отношение на необходимото финансиране за социалните услуги в своите общности, поне в рамките на периода на действие на настоящата стратегия. Ето защо може да се очаква плавно покачване на местните разходи за социални дейности в абсолютна стойност при запазване на водещата роля на държавно делегираните средства в структурно отношение.

Средства, необходими за финансиране на социалните услуги в община Раднево за периода 2010 – 2015 г.

Таблица 1

Видове дейности и видове разходи	Средства за финансиране по години (в лева)						Общо за периода
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Текущи разходи	1620159,00	1746159,00	1763970,00	1916313,00	2014361,00	2036519,00	11097481,00
Капиталови разходи	7600,00	113000,00	778332,00	244000,00	0,00	0,00	1142932,00
Общо	1627759,00	1859159,00	2542302,00	2160313,00	2014361,00	2036519,00	12240413,00

Наред с това съществуващите сега утвърдени нормативно (по списък) социални услуги в близко бъдеще вероятно ще се променят както по състав, така и по критерии за определяне на конкретния размер на отпусканото финансиране за тяхната издръжка. Първата важна стъпка в това направление би трябвало да стане с приемането на обсъждания понастоящем минимален пакет от социални услуги с всеобщ достъп, с което би трябвало да се промени конфигурацията на социалните услуги, предоставяни от общината. Промяната се изразява в разширяването на номенклатурата от нови услуги, които общините ще трябва да осигуряват на своите общности при осигуряване на съответното финансиране. Освен това трябва да се има предвид, че използването на капацитета (на заведенията) като база за определяне на размера на годишното финансиране чрез единен финансов стандарт и сега не е удачно за една част социалните услуги (особено за услугите в общността). В този смисъл трябва да се започне сериозна работа в посока на намирането на адекватни критерии за определяне на единните финансови стандарти, както и на финансирането на социалните услуги (заведения) в променящата се социална среда, когато потребностите на населението от социални услуги ще започне да се насища и намалява по отношение на едни и утвърждаването на други.

Това ще окаже определена модификация на начина на финансиране и определяне на конкретния размер на финансовите средства за конкретните услуги през прогнозния период. Поради високата степен на неопределеност на очакваните последици, и преди всичко утвърждаването на нов модел на финансиране чрез използването на различни критерии при изграждане на финансовите

стандарти за някои социални услуги, на този етап трудно може да се предвиди за кои услуги и кога какви променени ще настъпят. Ето защо в разчетите не са включени конкретно определени поименно нови социални услуги с нови стандарти, а се разглеждат общо като средства за нови услуги. В резултат на това за последните две-три години от прогнозния период в общината са предвидени допълнително средства за издръжка и капиталови разходи, които не могат да се обвържат пряко със сега действащата номенклатура на социални услуги.

Промените, които се очаква да настъпят във финансирането на текущата издръжка, без съмнение ще засегнат и механизмите за отпускане и усвояване на средства за капиталови разходи. Още повече, че вече се очертават някои пропуски в направленията на действащите оперативни програми, отнасящи се до социалния сектор. След приключване на първия кръг през 2013 г. и със стартиране на новите оперативни програми през 2014 г. може да се очаква по-активно и целенасочено да се обвържат техните цели и задачи с потребностите на населението от социални услуги. В резултат на това една част от недостигащите средства за инвестиции, които държавният бюджет сега не може да осигури, ще могат по-широко да се финансират по мерки на новите оперативни програми. С оглед на това в общината могат да бъдат подготвени предварително проекти, които да започнат своята реализация в инвестиционната си част в рамките на прогнозния период.

С оглед на казаното за целия прогнозен период за община Раднево се определят като минимално необходими **12 240 413,00** лева.

С разкриването на нови услуги в т.ч. и на някои от резидентен тип в след инвестиционния период ще възникне потребност от финансиране на нарастващата им текуща издръжка, което води логично до повишаване на дела на текущите разходи през следващите години и поддържането им на достатъчно високо равнище.

Относителен дял на средства за издръжка и инвестиции в социалния сектор на община Раднево за периода 2010 г. – 2015 г.

Таблица 2

Общини, видове дейности и видове разходи	Дял на средствата по години (в %)						Общо за периода
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Раднево							
Държ. делег. Дейности							
Текущи разходи	99,53%	93,92%	69,38%	88,71%	100,00%	100,00%	90,66%
Капиталови разходи	0,47%	6,08%	30,62%	11,29%	0,00%	0,00%	9,34%
Общо	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Разчетните средства, необходими за финансиране на социалните услуги в община Раднево за прогнозния период са представени в Таблица 4., както и динамиката на разпределението на средствата по направленията услуги в общността и услуги от резидентен тип в общината (таблица 3) От таблиците е видно, че като цяло общата структура на предвидените за усвояване средства в общината няма да претърпи сериозна динамика през годините на прогнозния период. Динамиката трябва да се търси в структурата на самите средства– по линията на предоставянето на нови услуги, преди всичко в общността.

(2011 – 2016)

Разпределение на средствата за издръжка на услуги в общността и услуги от резидентен тип в община Раднево за периода 2010 г. – 2015 г. (в лева)

Таблица 3

Община и типове услуги	Средства за текуща издръжка по години						Общо за периода
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Раднево							
Услуги в общността	1587945,00	1713945,00	1731427,42	1883431,98	1903584,80	1924524,30	10744858,50
Резидентни услуги	32214,00	32214,00	32542,58	32881,02	110776,20	111994,70	352622,50
Общо	1620159,00	1746159,00	1763970,00	1916313,00	2014361,00	2036519,00	11097481,00

Разпределение на средствата за финансиране на социалните услуги в община Раднево

Таблица 4

Заведение / социални услуги	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Съществуващи към 2010 година социални услуги						
ЦСРИ	93120	93120	94982	96845	96638	114136
ЦНСТ 1	108825	108825	111001	113178	116442	119707
ДСХ	32214	32214	32858	33502	114896	118118
ДСП	3233598	323598	330069	336542	346250	355958
Обществена трапезария	8422	8422	8590	8759	9011	9264
Клубове на хората от третата възраст	63423	63423	69668	76107	78303	80498
Личен асистент		По проект	По проект			
Социален асистент		126000	128520	131040	134820	138600
Домашен помощник		84000	85680	87360	89880	92400
Нови социални услуги						
ЦОП				107910	123023	114136
ЦНСТ 2				79 810	82 710	86 330
Дневен център за стари хора				28620	29446	30272

Вижда се, че с изключение на 2010 г. през останалия период се очертава почти плавен годишен ръст на необходимите средства за социални услуги. Това обаче е залог за по-нататъшното разширяване на социалните услуги, от които с предимство ще се развиват услугите в общността. В този смисъл може да се каже, че за последните три последователни години се наблюдава доста показателна динамиката при разходите за текуща издръжка.

Източници на финансиране

Основен източник на финансиране издръжката на социалните услуги в прогнозния период е **републиканският бюджет**. През периода на действие на стратегията по линията на държавното делегиране се очаква да бъдат получени общо **1 945 048,00** лв.. Освен това, поне през следващите 3-4 години не се очаква общината да може да заделя от собствените си източници допълнителни средства за издръжка на държавно делегираните дейности.

Местните източници главно ще се насочват към поддържането и развитието на Домашен социален патронаж и клубовете на пенсионера. При благоприятно развитие на икономическата конюнктура и след реално проведена реформа във финансовата сфера, водеща до по-голяма финансова децентрализация, в рамките на стратегическия период може да се очаква общината да отделя от бюджета си средства за подобро и разширено развитие на предоставяните като държавно делегирани социални услуги.

Финансирането на инвестициите, свързани с основния ремонт, изграждането на нови обекти за социални услуги и тяхното оборудване и обзавеждане, основно ще се осигурява от републиканския бюджет. Важен източник в това направление са средствата по **оперативните програми**. През 2011 - 2012 г. се очаква да се разкрият нови подходящи мерки по ОП „Развитие на човешките ресурси”, в рамките на които ще може да се получи финансиране, в т.ч. и за инвестиции в сферата на социалните услуги. Отчитайки технологичното време за разработка на проектите, тяхното оценяване и утвърждаване и реалното им стартиране, възможното усвояване на такива средства може да се очаква най-реалистично през 2012 г. Наред с това към този момент ефективно ще започне усвояването на средства по Проект „Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск” и по проект ”Детство за всички”

Средствата за квалификация и преквалификация на работещите в социалната сфера могат и трябва да се осигурят в необходимия размер от ОП „Развитие на човешките ресурси” и ОП “Административен капацитет”, като се подготвят проекти с подходящи обучители.

Осигуряване на **средства от частни лица** (развитие на социален бизнес). Намирането на подходящи стимули и база за развитие на такива и други социални услуги от страна на общината значително ще облекчи и ускори развитието на социалния сектор при това на конкурентна основа. Частните заведения, които се развиват паралелно с държавно делегираните дейности, могат да бъдат важен ориентир в ефективното усвояване на и без това ограничените бюджетни средства, които могат да се насочат към такива сфери, които не са по никакъв начин привлекателни за частните предприемачи. Това могат да бъдат услуги като Частни домове за стари хора и обществени трапезарии или отделни дейности - ремонт, текуща издръжка и оборудване.

6.2 Други необходими ресурси – инфраструктура, сгради и материално техническа база

Важен фактор в развитието на социалните услуги е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги. Общината ще предвиди средства за преквалификация на работещите социални работници и придобиване на подходяща квалификация за тези, които се предвижда да постъпят в сектора на работа през следващия период. Наред с това, подходяща квалификация и преквалификация трябва да придобият и общинските служители, които са отговорни за социалните дейности. Така че към групата на обучаващите трябва да се предвидят и работещите сега общински служители, както и предвидените допълнително минимум две нови лица за всяка община. Във връзка с това ще се търсят услугите на обучаващи организации и институции за организиране на обучителни курсове, финансирани по оперативните програми (ОП Развитие на човешките ресурси и ОП Административен капацитет).

С оглед на териториалното разполагане на социалните услуги, общината изготвя пълен списък на възможните общински обекти (сгради, помещения и пр.), които могат да се използват за разкриване на социални услуги. Възможните обекти трябва да са съобразени с визията за развитие на социалните услуги, заложена в стратегията.

Към средствата, които непосредствено се предвиждат за развитие на социалните услуги, трябва да се добавят и тези, които в значителна степен подобряват социалния статус на нуждаещите се. Става дума за изграждане на общински социални жилища за бедни и самотни семейства, за подобряване на транспортните връзки между общинските центрове и селищата от общината, като се стимулира развитието на частната инициатива. Във връзка с това, през втората половина от периода, може да се анализират различните възможности и да се предвиди определен процент (поне 10%) от средствата по функция „Жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда”.

Наред с това налице са подходящи възможности за развитие на различни клонове на икономиката в общината, като се имат предвид някои от мерките по ОП „Развитие на селските райони”, ОП “Регионално развитие”, другите оперативни програми.

6.3 Човешки ресурси - изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията

6.3.1 Управленски персонал

Общинската стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи.

- Специалисти за управление на изпълнението на Стратегията – дирекция „Евроинтеграция и социална политика”
- Консултанти от Обществения съвет по социално подпомагане и услуги

6.3.2 Брой и структура на необходимия персонал на социалните услуги

Общинската стратегия предвижда конкретни мерки за обезпечаване на дейностите с необходимия персонал със съответната квалификация и умения, в които се разглежда развитието на човешките ресурси на всички етапи на изпълнението – от административния и организационен капацитет за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги, вкл. финансово осигуряване и привличане на средства, до предоставянето на социални услуги (администриране и обслужване на клиентите) и изпълнението на конкретни мерки и дейности за решаване на социалните проблеми на рисковите групи.

В таблицата по-долу са показани приблизителни разчети за броя на необходимия персонал при продължение и/или реформиране на наличните услуги, както и при разкриването и развитието на планираните нови услуги в рамките на стратегията за община Раднево.

Сравнителна таблица за броя на персонала преди стартирането (2010) и в хода на изпълнението на стратегията (2011– 2016 г.)

Вид на услугата	Към 31.12.2010 година		Период 2011-2016 година	
	Общ капацитет на услугата	Зает персонал	Планиран Капацитет	Необходим персонал
Услуги в общността				
ЦОП	0	0	40	8
ЦСРИ	40	8	50	15
ЦНСТ	15	10	15	10
ЦНСТ -2	0	0	14	13
ДЦСХ	0	0	20	2
КП	13	10	15	10
КИ	1	1	1	1
общо		29		59

Вид на услугата	Към 31.12.2010 година		Период 2011-2016 година	
	Общ капацитет на услугата	Зает персонал	Планиран Капацитет	Необходим персонал
Специализирани институции				
ДСХ	6	3	20	9
общо		3		9
Други услуги в общността				
Здравни и трудови медиатори		0		2
Социални (обществени) трапезарии	35	0	35	0
Приемни родители	0	0	5	5
Патронаж	350	28	350	28
общо		28		35
Общо – за всички услуги		60		104

Таблицата представя общата тенденция към увеличение на броя на работните места в сектора на социалните услуги. Вижда се, че ще бъдат осигурени още 44 работни места. Посочените цифри са ориентировъчни, тъй като не са включени всички видове планирани услуги и дейности (като Домашен помощник, Личен и Социален асистент), а изчисленията за необходимия персонал са направени съобразно сега действащата Методика за определяне на числеността на персонала в СИ и в СУ в общността. Тази методика не е съобразена с необходимостта от допълнителен персонал при развитието на планираната мобилност на част от социалните услуги. За услугите, които не са държавно делегирани дейности към настоящия момент и не са включени в Методиката, е предвиден минималният брой необходим персонал на основа на съществуващия опит при изпълнението на такива дейности.

6.3.3 План за необходимите обучения и квалификационни курсове

Важен фактор в развитието на социалните услуги е кадровата осигуреност на действащите и предвидените за разкриване заведения за социални услуги. Общината трябва да предвиди средства за преквалификация на работещите социални работници и придобиване на подходяща квалификация за тези, които се предвижда да постъпят в сектора на работа през следващия период. Наред с това подходяща квалификация и преквалификация трябва да придобият и общинските служители, които са отговорни за социалните дейности, както и служителите на съответните доставчици на социални услуги. Така че към групата на обучаващите трябва да се предвидят и работещите сега общински служители, както и предвидените допълнително лица. Във връзка с това е подходящо да се формират партньорства с обучаващи организации и институции за организиране на обучителни курсове, финансирани по оперативните програми (ОП Развитие на човешките ресурси и ОП Административен капацитет). Необходимо е да се предвиди и финансов ресурс за осигуряване на обученията през прогнозния период, като всяко обучение трябва да се организира така, че да предхожда стартирането на ново разкривана услуга.

Участие в обучения и консултиране за изграждане на умения за ефективно управление на социални услуги в общината и външните доставчици на социални услуги: 1) за инициране на интервенции/планиране на разкриването на нови услуги; 2) умения за администриране на социални услуги – като държавно делегирана дейност на общината или на външни доставчици; 3) Умения и нагласи за контрактиране на социални услуги към външни доставчици.

Участие в базисни и надграждащи обучителни модули за ръководните екипи на социалните услуги, които целят развитие на административния и управленски капацитет, допълнителна

квалификация/опит и подобряване на вътрешния мениджмънт на социалните услуги в община Раднево

Участие в обучение (най-малко веднъж годишно) и **периодични консултации** на ръководните екипи на доставчиците по планиране, осигуряване и ефективното управление на финансовите средства и ресурсите.

Участие в обучения и информационни срещи за запознаване, разбиране и ефективно използване на възможностите на финансовите инструменти от национално финансиране и Структурните фондове на ЕС

Участие в базисни и надграждащи обучения за придобиване и надграждане на уменията за разработване и подготовка на проектни предложения

Участие в специализирани обучения и курсове за квалификация и преквалификация за персонала в съществуващите социални услуги / със и без откъсване от работната среда. Планират се поредица от обучения за специалистите - социални работници, психолози, специални педагози, рехабилитатори и др., както и за помощния персонал, ангажиран в директното предоставяне на социалните услуги, които да осигурят:

- Обогатяване на знанията и опита им за ефективна работа по случай, свързана с индивидуализиране на оценката на потребностите на клиента;
- осигуряване на активното участие на клиента в процеса на работата по удовлетворяване на неговите потребности, подбор на специфичните дейности, свързани с предоставянето на социалната услуга;
- умения за оценка на въздействието, документиране на добрите практики в работата по случай.
- Обогатяване на знанията и опита им за ефективна работа по случай.

Мотивиране на млади хора за социална работа с индивиди и групи в риск чрез срещи и кампании в училищата.

Участие в **доброволчески практики** – участие в обучения, възможности за обмяна на опит и консултиране по въвеждане на практика за работа с доброволци при предоставянето на социални услуги на местно и регионално ниво.

Участие в обучения, които да осигурят **усвояване на специфични нови умения за планиране** на професионалното развитие и кариерно израстване, умения за работа в екип и ефективно общуване, работа по проекти, взаимодействие с различни институции.

Оценка на нуждите от обучение – екипна и индивидуална за персонала на социалните услуги, които подлежат на трансформиране /закриване. Препоръките от оценката са съобразени и с нуждите от персонал в новите планирани/разкривани социални услуги в съответната община

Участие в обучения в съответствие с **оценката от обучителните нужди** които да осигурят професионална подготовка и адаптация на персонала след пренасочването към новата услуга.

Участие във въвеждащи и надграждащи обучения за професионалистите, които ще бъдат ангажирани със създаването и управлението на нови социални услуги, за да се придобият нов тип управленски умения и практика

Участие в обучения, семинари и конференции за **обмяна на опит и добри практики**, осигуряващи развитие на професионалните компетенции за създаване и прилагане на ефективни системи за управление на човешките ресурси.

Участие в **обучения, консултации и подкрепа**, които да развият капацитета на доставчиците на общинско и регионално ниво за осъществяване на супервизия, съобразена със спецификата на предоставяните услуги.

Осигуряване на възможности за участие в работни срещи, конференции, **обучителни пътувания/стажантски програми** и др. тип дейности, осигуряващи обмен на опит и професионално развитие на управленския екип на доставчиците.

Въвеждане на **системи за документиране на опита и добрите практики**, и за популяризиране на резултатите от предоставяните услуги, популяризиране на дейностите по предоставяне на услугите на местно и регионално ниво.

7 Етапи в изпълнението на стратегията

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево обхваща 5-годишен период (април 2011 – април 2016), в който се обособяват следните етапи:

Етапи	Период	Дейности
Подготвителен етап	2011, първа половина	1. Изготвяне и приемане на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги 2. План за действие за 2011 на Общинската стратегия
Първи етап	2011 - 2012	1. Изпълнение на дейностите по стратегията. Текущо наблюдение 2. Оперативен план за изпълнение на дейностите в Областната стратегия за 2012 3. Годишен план за действие по изпълнението на Общинската стратегия в община Раднево за 2012 г.
Оценка и препланиране	2012, четвърто тримесечие – 2013, първо тримесечие	1. Междинна оценка на постигнатите резултати и ефекти от стратегията 2. Актуализация на следващия тригодишен етап в съответствие със заключенията и препоръките от междинната оценка 3. Оперативен план за изпълнение на дейностите в Областната стратегия за 2013 4. Годишен план за действие по изпълнението на Общинската стратегия в община Раднево за 2013 г.
Втори етап	2013 – 2015	1. Изпълнение на дейностите по стратегията. Текущо наблюдение. 2. Оперативен план за изпълнение на дейностите в Областната стратегия за 2014 и 2015 3. Годишен план за действие по изпълнението на Общинската стратегия в община Раднево за 2014 г. и план за 2015 г.
	2016	1. Финална оценка на въздействието от Областната и Общинската стратегии

Подготовката за стартиране на Стратегията през първото шестмесечие на 2011 г. обхваща няколко основни компонента, чрез които се поставя основата за успешното изпълнение на същинските дейности и постигането на целите, резултатите и цялостния ефект от областната и общинската стратегия.

- 1) **Формиране на структури, организационна рамка:**
  - Обособяване на Общински координационен съвет и Звено за мониторинг и оценка към Общинската администрация с участието на Обществения съвет и ДСП
  - Утвърждаване на процедури/отговорности за координация на Общинската стратегия
  - Участие на представител на общинската администрация в областното координационно звено
- 2) **Валидизиране на Областната стратегия на общинско ниво:**
  - Изготвяне и приемане на Общинска стратегия и годишен план за социалните услуги на основата на Областната стратегия;
  - Адаптиране на общинския план за развитие на социалните услуги към приоритетите, целите и принципите на Областната стратегия
- 3) **Оперативно планиране, създаване на процедури и комуникационни канали за обмен на информация.**
- 4) **Утвърждаване ефективно взаимодействие между партньорите, механизми на сътрудничество между заинтересованите страни:**
  - Осигуряване на партньорство и подкрепа от заинтересованите страни на ниво община;
  - Осъществяване на информационни срещи и консултации между представители на общински съвет, общинска администрация, доставчици и други представители на общността;
  - Провеждане на срещи и открити дискусии с НПО, граждани, (практиката на подобни срещи следва да продължи най-малко 2 пъти годишно при планиране на развитието на социалните услуги и отчитане на резултатите от дейностите по предоставяне на услугите; споделяне на опит и добри практики).

8 Комуникационна политика

Популяризирането на стратегията е сред основните задачи на общинската администрация.

Основните цели са:

- ☞ Да представи и **популяризира** сред широката общественост и заинтересованите страни **резултатите, ползите и положителните ефекти** от изпълнението на Общинската стратегия;
- ☞ Да спомогне за изграждане на **обществена подкрепа към политиките на социално включване**;
- ☞ Да допринесе за повишаване на **чувствителността в обществото** към проблемите на децата и семействата в риск, към уязвимите общности и изключените групи.

Водещите принципи са:

Целенасоченост – ясно дефинирани цел и аудитория на всяко комуникационно послание, свързано с Общинската стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти;

Прозрачност – яснота и всеобхватност на информацията, разпространена в общественото пространство за Общинската стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти.

Достъпност на информацията – достигане на посланията и комуникиращата информация до най-голям брой заинтересовани лица;

Качество на информационните ресурси – изчерпателност, задълбоченост и аналитичност на комуникационните послания, свързани с Общинската стратегия за развитие на социални услуги и нейните бенефициенти.

Многообразие и ефикасност на използваните комуникационни канали и комуникационни средства – идентифициране на най-надеждните и обществено значими средства и канали за комуникация, служещи за връзка със заинтересованите страни от изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социални услуги.

Ефективност на комуникационните послания – целенасочено ориентиране на информационния поток, обслужващ Общинската стратегия за развитие на социални услуги, в посока към промяна на консервативните обществени нагласи.

Позитивност на комуникационните послания – изграждане на климат на доверие и съпричастие с всички заинтересовани страни с оглед на ефективното изпълнение на Общинската стратегия за развитие на социални услуги.

Широко между общинско и междусекторни партньорство, сътрудничество и екипност в комуникационния обмен.

За постигането на целите и реализацията на дейностите в настоящата комуникационната политика е необходимо оперативното ѝ изпълнение да се възложи на специалистът за връзки с обществеността, който да е ангажиран с наблюдението и отразяването на информационните потоци, свързани с изпълнението на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Раднево.

Тази функция ще бъде изпълнявана от експерта за връзки с обществеността в общинска администрация в сътрудничество с Комисията за мониторинг и оценка.

Задачи и отговорности на експерта за връзки с обществеността в общинска администрация пряко ангажиран с реализирането на комуникационната програма.

- Съгласува и синхронизира своите действия с комисията за мониторинг и оценка.
- Въвлича всички заинтересовани страни в информационния обмен за целите на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги .
- Организира брифинги, пресконференции и други информационни мероприятия за постигането на целите и дейностите на комуникационната програма.
- Следи за подаването от всички заинтересовани страни на унифицирана информация и послания в общественото пространство във връзка с изпълнението на целите на стратегията.

Използвани съкращения (абривиатури)

АЗ	Агенция по заетостта към МТСП
АСП	Агенция за социално подпомагане
АХУ	Агенция за хора с увреждания
ДАЗД	Държавната агенция за закрила на детето
ДБТ	Дирекция Бюро по труда
ДДЛРГ	Дом за деца лишени от родителски грижи
ДМСГД	Дом за медико-социални грижи за деца
ДСП	Дирекция „Социално подпомагане”
ДСХ	Дом за стари хора
ДЦДМУ	Дневен център за деца и младежи с увреждания
ДЦДУ	Дневен център за деца с увреждания
КМО	Комисия за мониторинг и оценка
ЛА	Личен асистент
МКБППМН	Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни
МТСП	Министерството на труда и социалната политика
НПО	Неправителствена организация
ОЗД	Отдел “Закрила на детето”
РЗОК	Регионална здравноосигурителна каса
РИО на МОМН	Регионален инспекторат по образование към Министерството на образованието, младежта и науката
РПУ	Районно полицейско управление
РЦЗ	Регионален център по здравеопазване
СА	Социален асистент
СИ	Специализирана институция
СУ	Социална услуга
ЦНСТ	Център за настаняване от семеен тип
ЦОП	Център за обществена подкрепа
ЦСРИ	Център за социална рехабилитация и интеграция

Стратегията е съгласувана с Дирекция „Социално подпомагане” и с Обществения съвет по социално подпомагане

Стратегията е отворен и гъвкав документ, подлежащ на промяна, допълване и усъвършенстване в отговор на възникнали нови потребности и в съответствие с променящите се условия, нормативна база и икономическа среда.